

DE IT-PROFESSIONELLES FAGBLAD

PROSA

PROSAbladet

Nr. 5 maj 2004

Strammer klausulerne?...

■NET-uddannelse...

IO Interactive...

Adresse:

Ahlefeldtsgade 16, 1359 Kbh. K.
Tlf. 33 36 41 41, fax 33 91 90 44
PROSAbladets
postgiro: 6 58 08 90,
e-mail: prosabladet@prosa.dk

Ansvarshavende redaktør:

Thor Temte
tth@prosa.dk

Redaktionel medarbejder:

Julie Bech jub@prosa.dk

Udgivelsesdato og deadline:

Udkommer en gang hver måned,
undtagen juli måned. **Næste gang 18. juni**
Deadline for artikler: **1. juni**
Læserbreve: **7. juni**

Redaktionsudvalg:

Knud Erik Petersen formand, Bjørn West,
Michael Harly, Torben Schou Jensen
og Troels Gade.

Artikler:

Synspunkter, der fremføres i signerede artikler,
er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens
opfattelse. Rubrikken „Synspunkt“ stilles til råd-
ighed for Hovedbestyrelsen.

Annoncer:

DG Media a/s
Telefon: 70 27 11 55
E-mail: epost@dgmedia.dk
Deadline for næste nummer:

Den 6. maj

Abonnement:

Privat abonnement koster
250,00 kr. om året, incl. moms.

Oplag:

Oplag 12.500

Teknisk produktion:

PROSA
Forsidebillede: pas

Illustrationer:

Hvis ikke andet er angivet,
PROSAarkiv
Layout og sats: Palle Skramso
Tryk: KLS Grafisk Hus

Papir og produktion er
godkendt til
Nordisk Miljømærkning

541 Tryksag 016

SYNSPUNKT

En offentlig reform kræver medarbejderindflydelse

Regeringen er nu kommet med deres udspil til en gennemgribende forandring af den offentlige sektor. Ikke siden den kommunale reform tilbage i 1960'erne er der lagt op til så voldsomme ændringer af både struktur og opgavefordeling. Regeringen foreslår amterne nedlagt, sammenlægning af kommuner og flytning af store arbejdsopgaver mellem staten og kommunerne.

En af de udfordringer, der opstår, når der skal ske så store ændringer, er, hvordan de medarbejdere, der omfattes af ændringerne, involveres i processen. Udgangspunktet er nemlig, at store forandringer på en arbejdsplads kun kan ske med sammen med medarbejderne og ikke imod eller uden medarbejderne. Det handler om at få motiveret medarbejderne til at gå positivt ind i forandringerne, og det kræver, at der er et klart mål med forandringerne; et mål, som medarbejderne kan forstå og acceptere. Især hvis målet med forandringen er rationalisering og effektivisering, skal der gode argumenter til. For hvordan motiveres medarbejderne til at gå ind i en strukturreform, der i sidste ende kan overflødiggøre en selv eller nærmeste kollega?

Reformen giver derfor både regeringen, lederne i den offentlige sektor og fagbevægelsen nogle store udfordringer. Regeringens skal være i stand til at komme ud over festtaleniveauet og opstille konkrete mål og handlinger for forandringerne, lederne skal klædes på til at stå i spidsen for forandringerne, og fagbevægelsen skal sikre, at der sker den fornødne involvering af medarbejderne på alle niveauer.

I de senere år er der allerede sket store forandringer i den offentlige sektor. Der er indført frit valg og dermed konkurrence på områder, hvor den offentlige sektor før havde monopol på opgaveudførelsen. Der er indført nye lønsystemer, hvor medarbejderne skal motiveres til at udvikle sig selv og arbejdsfunktionerne, og der stilles stigende krav til medarbejdernes engagement og indsats. De stigende krav til forandringsparathed hos medarbejderne er desværre ikke slået helt igennem i ledelserne. Der er stadig for meget kontrol involveret i ledelsesprocessen frem for støtte og motivation til medarbejderne. Lederne skal derfor blive bedre til at udstikke mål og rammer, prioritere ressourcer og indsats og inddrage medarbejdernes viden i forandringsprocessen. Først og fremmest skal medarbejderne kunne se en nytteværdi af forandringerne, men da det stadig henstår lidt i det uvisse, hvad der nødvendiggør de store forandringer, og hvad målet med forandringerne er, ligger den første store opgave lige for. Det er i hvert fald ikke tilstrækkeligt med kun økonomiske eller rationaliseringsmæssige begrundelser for forandringerne, da udvikling gennem afvikling sjældent fører til noget godt.

De faglige organisationer skal naturligvis involveres i dette arbejde. Ikke alene fordi de har en række aftaler med både staten, amterne og kommunerne, som indebærer, at de skal involveres i strukturelle forandringer, men også fordi så store flytninger af opgaver kan medføre, at der kan opstå behov for at ændre på nogle af de faggrænser, der i dag eksisterer mellem medarbejderne. Hvis dette skal lykkes, kræver det, at de aftalebærende organisationer er med i arbejdet, således at den faglige kvalitet kan garanteres.

Der ligger derfor nogle kæmpe udfordringer i den kommende tid for at få forandringerne gennemført. Der, hvor der vil komme succes, vil efter min opfattelse være der, hvor medarbejderne inddrages både i proces, handling og resultat, og hvor der er lykkedes ledelsen at få medarbejderne til at se forandringen som en positiv udvikling for alle og ikke som en trussel mod den enkelte.

God sommer
Niels Bertelsen

Strammer klausulerne? Ja, det gør de

Lovgivningen vedrørende kunde- og konkurrenceklausuler blev ændret i 1999, fordi der var så mange klausuler, at de hindrede almindelig udskiftning af medarbejdere. Den væsentligste ændring var, at arbejdsgiveren skal betale medarbejderen en kompensation for at påtage sig klausulen, hvis aftalen er indgået efter den 14. juni 1999. Ordningen skal nu evalueres og en samlet lønmodtagerside finder, at klausulerne kun er begrænset helt minimalt. Dertil kommer, at klausulerne simpelthen er blevet skrappere. Bl.a. er der nu flere, der har både kunde- og konkurrenceklausul

side 4

.NET-uddannelse – nu også for nyledige

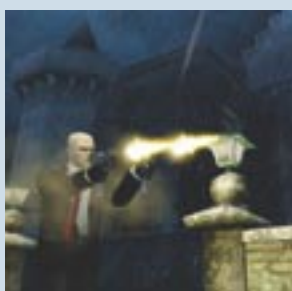

Endelig kommer der et uddannelses tilbud, der henvender sig direkte til nyledige it-folk. Århus Købmandsskole tilbyder et seks ugers .NET-kursus under åben uddannelse

side 8

Target: Janos Flösser

Den danskproducerede lejemorder Hitman blev fredag den 30. april sendt ud på en række nye missioner, da spillet "Hitman: Contracts" blev udgivet i Europa. PROSAbladet har opsporet en af bagmændene bag Hitman; Janos Flösser, administrerende direktør for IO Interactive

side 15

ANNONCE - DEADLINE

Næste nummer af PROSAbladet udkommer den 18. juni.

Deadline for annoncer:

Den 4. juni

med morgenposten

DG Media a/s

Studivestergade 5-7

1455 København K

Telefon: 70 27 11 55

Fax: 70 27 11 56

E-mail: epost@dgmedia.dk

PROSA

bladet

Indhold

Synspunkt

En offentlig reform kræver medarbejderindflydelse..... 2

Strammer klausulerne?

Ja, det gør de 4

.NET-uddannelse –
nu også for nyledige 8

Billigt tilbud fra Bangladesh 10

Fagligt talt

Hjælp solidariteten på vej 14

Target: Janos Flösser 15

Bliv uddannet i spil 19

Softwarepatenter i
Folketingets EU-udvalg 20

Når skaden er sket 22

Hvor risikovillig er du? 24

PROSAbladet dengang

Konflikt på TIGER DATA A/S 25

A-kassen orienterer 26

BOG-INFO 27

Kurser og foredrag 29

Uncle Sam needs you (igen) 32

Strammer klausulerne? Ja, det gør de

Lovgivningen vedrørende kunde- og konkurrenceklausuler blev ændret i 1999, fordi der var så mange klausuler, at de hindrede almindelig udskiftning af medarbejdere. Den væsentligste ændring var, at arbejdsgiveren skal betale medarbejderen en kompensation for at påtage sig klausulen, hvis aftalen er indgået efter den 14. juni 1999. Ordningen skal nu evalueres og en samlet lønmodtagerside finder, at klausulerne kun er begrænset helt minimalt. Dertil kommer, at klausulerne simpelthen er blevet skrappere. Bl.a. er der nu flere, der har både kunde- og konkurrenceklausul

AF HANNE LYKKE JESPERSEN,
FAGLIG SEKRETÆR

Hvorfor klausuler?

Langt de fleste af de klausuler, vi ser, indgås slet ikke for at beskytte arbejdsgiveren mod konkurrence eller kundetab – men ganske enkelt for at holde fast på medarbejderen.

Særligt betroet medarbejder

En konkurrenceklausul kan kun gyldigt indgås, hvis medarbejderen på tidspunktet for indgåelse er en "særligt betroet medarbejder". Men hvad er det? Nogle arbejdsgivere har forsøgt sig med, at "her har vi kun ansat særligt betroede medarbejdere", men den går ikke. For at kunne karakteriseres som en særligt betroet medarbejder, skal man have adgang til oplysninger, som i særlig grad kan give arbejdsgiveren konkurrence. Indførelsen af betaling for klausulerne har i nogen grad fjernet fokus fra dette forhold, men det gælder skam stadig.

Ugyldige klausuler

Vi ser fortsat kontrakter, hvor medarbejderen pålægges en kunde- eller konkurrenceklausul, men hvor der ikke gives nogen kompensation. På dette punkt er lovgivningen helt klar. Så kan klausulen

ikke gøres gældende. Det hjælper dog ikke, hvis man ikke ved det. Hvis man overholder klausulen, fordi man tror, den gælder, koster det ikke arbejdsgiveren noget. Til gengæld kan medarbejderen selvfølgelig ånde lettet op, når hun finder ud af sagens rette sammenhæng.

Betingede klausuler

Vi ser også eksempler, hvor arbejdsgiveren betinger sig at gøre en klausul gældende på fratrædelsestidspunktet. Det er så tanken, at når medarbejderen siger op, kan arbejdsgiveren sige "klausul" eller "ikke klausul". Det betyder simpelt hen, at medarbejderen ikke kan disponere. Det er PROSAs opfattelse, at klausulen i dette tilfælde er gældende, og at arbejdsgiveren er forpligtet til at betale for den.

Urimeligt brede klausuler:

Vi ser mange eksempler i vores individuelle medlemservice på kunde- og konkurrenceklausuler, som er urimeligt brede. Et eksempel er: konsulenten forpligter sig til ikke at tage ansættelse hos virksomheder, der benytter sig af IBM-produkter. Ja, det er jo spændende, hvor man så kan tage ansættelse.

Et andet eksempel: Medarbejderen må ikke tage ansættelse eller have økonomisk interesse i en virksomhed, som helt eller delvist konkurrerer med den virksomhed, som selskabet eller et selskab i samme koncern driver. Hold da op, med den fart virksomheder forhandles i dag, kan det være meget svært at finde ud af, hvor man så må tage ansættelse.

Opsigelse af klausuler sammen med ansættelsesforholdet

En anden problematik, vi ofte støder ind i, er medarbejdere, som har haft en

klausul igennem en opsigelsesperiode. I denne periode har de måttet takke nej til flere spændende jobtilbud. Måske især i den senere tid, fordi samarbejdet på arbejdspladsen ikke længere er så godt, eller fordi virksomheden skranter. Men på grund af klausulen har de ikke kunnet få de ønskede jobs. Nu bliver de så opsagt af arbejdsgiveren, og hvis det er en konkurrenceklausul, betyder det, at den bortfalder. Hvis det er en kunde-klausul, ser vi tit, at arbejdsgiveren selv opsiges den sammen med opsigelsen af ansættelsesforholdet. Det er jo godt, at medarbejderen ikke længere er bundet. Men det er dybt urimeligt, at arbejdsgiveren på den måde har kunnet fastholde lønmodtageren ganske gratis igennem en længere periode. Det er jo ikke sikkert, at det ønskede job fortsat er til rådighed, og medarbejderen må således selv bære tabet.

Kundeklausulerne

I kundeklausulerne kan medarbejderen pålægges ikke at tage ansættelse hos kunder, som de har haft erhvervsmæssig kontakt med inden for de sidste 18 måneder af ansættelsesforholdet. Arbejdsgiveren kan herudover, inden ansættelsesforholdet opsiges, lave en liste over andre kunder, som medarbejderen ikke må tage ansættelse hos. Problemet er her, at der ikke er defineret noget som helst om kundekontaktens karakter eller omfang.

Også kundeklausulerne kan være formuleret meget bredt, som f.eks. denne: Medarbejderen må ikke tage ansættelse hos eller betjene selskabets kunder, leverandører eller andre forretningsforbindelser. Gad vide, om det betyder, at man ikke må blive ansat hos Carlsberg, hvis de har leveret øl til virksomheden?

Hør hvad alle har sagt om HP Integrity servere

Gå ind og kig på www.hp.dk/integrity i dag. Her kan du læse, hvad førende applikations leverandører, analytikere og IT-administratorer siger om HP Integrity servere. Du vil finde ud af, at denne serie af 64-bit industristandard servere, med **Intel® Itanium® 2 processor**, sikrer den ultimative kombination af fleksibilitet, driftsikkerhed og ydelse. Du vil opdage, at der er fuld understøttelse af kerneapplikationer fra SAP, Microsoft, Oracle, BEA m.fl. – og det samme gælder for Microsoft Windows Server 2003, Linux og HP-UX. Du kan også downloade IDCs White Paper *"Itanium 2-based Servers: Platforms for Flexible IT Deployment"*. Så når nogen spørger om Integrity, ved du præcis hvad der er blevet sagt.

HP INTEGRITY rx4640

Markedets bedste ydelse giver øget fleksibilitet

Op til 4 **Intel® Itanium® 2 processorer**, 6 MB cache pr. CPU og 64 GB RAM

Understøtter Microsoft Windows Server 2003, Linux og HP-UX

Form factor på 4U, 6 PCI-X-slots

Garanti: 1 års onsite service næste dag

Kan forbedres med HP CarePack

Alle taler om dem. Se hvorfor på www.hp.dk/integrity

Fra loggen

Uberettiget opsigelse

En historie helt frisk fra retten: Sagen handler om en it-medarbejder, som under sin ansættelse på 1½ år har haft, mere end ½ års overarbejde. Herefter bliver han syg, først med lungebetændelse og herefter med arbejdsrelateret stress. Efter knap 1½ måneds sygdom modtager han sin opsigelse begrundet i samarbejdsvanskeligheder og sygdom. Herudover var medlemmet blevet trukket i løn for 110.500,- kr. som skulle betale en MCSE-uddannelse, som han efter aftale skulle færdiggøre inden for 18 måneder. Medlemmet havde dog kun i begrænset omfang gennemført uddannelsen, fordi han hele tiden blev forhindret. PROSA stillede krav om erstatning for uberettiget opsigelse, uddannelse som var betalt men ikke modtaget, udført overarbejde og i øvrigt for en mangelfuld ansættelseskontrakt. Dommeren kom med en tilkendegivelse om, hvad dommen vil lyde på. Medlemmet fik medhold i, at opsigelsen var uberettiget efter begge begrundelser. Dette blev takseret til en erstatning svarende til 1½ måneds løn. Samtlige øvrige punkter blev afvist.

Linking og ophavsret

Flere af vore medlemmer, som laver hjemmesider, har selv egne hjemmesider, hvor de fortæller, hvad de har lavet – og for hvem.

Oftest præsenteres hjemmesiderne ved at linke til dem.

Hvis man har været ansat som lønmodtager, overgår ophavsretten til edb-programmer til arbejdsgiveren, der har eneretten til at fremføre det offentligt.

Selv om den pågældende hjemmeside allerede er offentliggjort, sker der en fornyet offentlig fremførelse, når der linkes til hjemmesiden.

Som udgangspunkt har arbejdsgiveren eneretten til at gøre dette, men hvis der linkes loyalt til forsiden af hjemmesiden, vil det være lovligt at linke.

Der må ikke laves deep-linking uden om forsiden.

Hvis man har lavet hjemmesiden som freelancer, vil ophavsretten som udgangspunkt tilhøre en selv – og derved også retten til offentliggørelse ved at linke til hjemmesiden.

Det kan være aftalt i kontrakten, at ophavsretten overgår til den anden aftalepart/kunden.

Konventionalbod – hvad er det?

Det er jo også et ganske forfærdeligt ord. Det er et juridisk udtryk, som betyder, at hvis klausulen brydes, skal den ansatte som udgangspunkt betale et bestemt aftalt beløb til sin arbejdsgiver for hvert brud. For at få beløbet nedsat er det den ansatte, der skal bevise, at arbejdsgiveren ikke har lidt noget tab eller et mindre tab.

I et meget stort antal klausuler er der angivet, at hvis medarbejderen bryder klausulen, skal der betales en konventionalbod. Bodden er oftest på 100.000 kr., men der ses også eksempler på bod angivet som 20, 50 eller 100% af årslønnen for hver gang, klausulen brydes. Som regel er det samtidig angivet, at arbejdsgiveren kan få nedlagt fogedforbud mod de påståede brud på klausulen.

Vanskeligt at få afprøvet

Vi får ofte henvendelse fra medlemmer, som gerne vil slippe ud af deres klausuler. De er f.eks. ikke længere glade for deres arbejdsplads. Deres virksomhed er måske blevet opkøbt af en anden virksomhed, eller de har fået en ny chef, som de ikke arbejder så godt sammen med. Eller også har de blot fået lyst til luftforandring.

Mange af dem har klausuler, som er meget brede, efter vores mening urimeligt brede i deres formuleringer, eller også mener vi slet ikke, at de er særligt betroede medarbejdere. Normalt kan man indgå forlig eller i sidste ende køre en retssag for at få afgjort uenigheder om fortolkningen af en kontrakt, men det er meget få medlemmer, der stiller op til det, når det drejer sig om kunde- og konkurrenceklausuler.

Sagen er jo den, at arbejdsgiveren kan få nedlagt fogedforbud, og at medlemmet risikerer at skulle betale en kæmpebod. Det betyder, at medlemmet ikke kan udføre sit erhverv, mens vi venter på retfærdigheden. Derfor foretrækker de fleste medlemmer at bide i det sure æble og beholde det uønskede job, indtil de finder et job, som de er helt sikre på er uden for klausulens krav. Ofte må de skifte arbejdsområde eller acceptere et job til lavere løn. Det medfører igen, at der stort set ingen retspraksis er på området.

Stor binding – mindre løn

PROSAs netop udkomne lønstatistik viser, at professionelle it-folk med kunde- eller konkurrenceklausuler gennemsnitligt tjener lidt mindre end deres

mere frie kolleger. Man kan sige, at det koster gennemsnitligt 500,- kr. pr. måned at indgå en klausul. Men ikke nok med det, det giver også mindre i pension og ferie-fridage.

Hvor mange har klausuler?

Lidt mere end hver femte af PROSAs privatansatte PROSA-medlemmer er bundet af en kunde- eller konkurrenceklausul. Ja, faktisk har hver fjerde af de klausulbelagte begge dele. Og det sidste kan da også være fristende. Hvis arbejdsgiveren i forvejen betaler for en konkurrenceklausul, er det nemlig ganske gratis også at tilføje en kundeklausul.

KRAV til klausulerne

Alle lønmodtagerorganisationerne er enige i om at klausulerne bruges alt for meget, og at der skal tilføjes yderligere begrænsninger. Derfor stilles der en række krav, som skal begrænse brugen af klausuler, og som skal stille den lønmodtager, der pålægges klausulen bedre.

Giv os din historie

Vi vil gerne være endnu bedre klædt på til at forbedre forholdene vedrørende klausuler. Derfor vil vi gerne høre din historie. Hvordan slap du ud af din klausul, eller hvorfor kan du ikke slippe ud af den?

Skriv til Hanne Lykke Jespersen på hlj@prosa.dk

De vigtigste krav er:

Nævn til afgørelse af tvister

Et vigtigt punkt er muligheden for at få afprøvet, om den klausul, man pålagt, er for vidtgående, eller om den overhovedet er gyldig. Det er der, som nævnt tidligere, de facto meget ringe muligheder for i dag. Et krav er derfor, at det bliver muligt at få langt hurtigere afgørelser, ved at der indføres et nævn, som kan træffe hurtige afgørelse.

Tag to og betal for en – slut med det

Herudover skal rabatten på dobbeltklausuler fjernes (det koster i dag ikke ekstra, at pålægge både kunde- og konkurrenceklausul).

Væk med ulighederne mellem kunde- og konkurrenceklausulerne

Kundeklausulerne skal sidestilles med konkurrenceklausuler. Det vil sige, at kundeklausulerne skal kompenseres, hvis ansættelsesforholdet ophører inden for et halvt år efter, de er opsagt, de skal bortfalde, hvis det er arbejdsgiveren, der opsiger medarbejder uden, at denne har givet personlig grund til det, og der skal indføres minimalkompensation, således at der ligesom for konkurrenceklausulerne skal betales kompensation for mindst 3 måneder, selv om medarbejderen ikke har noget egentligt påviseligt tab.

Begrænsninger i klausuler:

Herudover er det et krav, at klausulerne kun kan gælde for kunder, man har haft erhvervsmæssig kontakt med inden for 6 måneder – mod de nuværende 18 måneder.

Loft over bod:

En medarbejder skal max. kunne pålægges en konventionalbod, der svarer til 1 måneds løn. Ved yderligere krav skal arbejdsgiveren bevise sit tab.

Maksimal bindingsperiode:

Bindingsperioden skal normalt kun være maksimalt ½ år. Hvis klausulernes bindingsperiode overstiger 1 år skal der gives 100% lønkompensation uden mulighed for modregning, ligesom det ikke

Information om tillægsforsikring

PROSA kan nu kan tilbyde dig muligheden for en ledighedsforsikring, der kan give dig en bedre økonomisk dækning ved ledighed.

Ledighedsforsikringen fra Tryg kan du sammensætte efter dit eget hoved. Hvor meget vil du gerne have udbetalt om måneden, hvis du bliver ledig? Vil du have penge i et halvt år eller halvandet? Det er op til dig.

Du kan tegne forsikringen med tilbagevirkende kraft fra 1. april. Dette kræver dog, at du tegner forsikringen inden den 15. juni.

Hvis du er interesseret i at blive bedre forsikret mod ledighed, så kom til orienteringsmøderne om tillægsforsikringen. Her får du mere at vide om:

- Tryg og aftalen med PROSA
- PROSAs ledighedskoncept
- Præmier
- Det administrative setup i Tryg, herunder anmeldelse af ledighed

Møderne finder sted i:

Ålborg

Mandag den 17. maj, kl. 17.00 til ca. 19.30 i Steen Blichersgade 10.

Tilmelding hlj@prosa.dk.

København

Tirsdag den 18. maj, kl. 17.30 til ca. 20.00 i Ahlefeldtsgade 16.

Tilmelding mam@prosa.dk

Odense

Tirsdag den 25. maj, 17.00 til ca. 19.30 i Overgade 54.

Tilmelding senest 21. maj pio@prosa.dk

Århus

Torsdag den 27. maj 2004 kl. 17.00 til ca. 19.30 i Møllegade 9-13. Tilmelding senest 21.

maj hlj@prosa.dk.

Læs mere på www.prosa.dk under Tilbud til dig.

kan kræves, at funktionæren skal søge arbejde. Det vil nemlig betyde, at bindingsperioden kan bruges til at uddanne sig og på den måde fastholde sin værdi på arbejdsmarkedet.

Kompensation selv om klausulen bortfalder

Hvis arbejdsgiveren opsiger klausulen,

når ansættelsesforholdet opsiges, eller den bortfalder, fordi det er arbejdsgiveren, der opsiger medarbejderen, skal der alligevel betales kompensation for 3 måneder, fordi medarbejderen jo har været bundet af klausulen og ikke frit har kunnet søge arbejde. Det må være rimeligt med en omstillingsperiode i den forbindelse.

PROSA er den eneste fagforening kun for it-professionelle.
Vores store viden om faget og dets vilkår kommer dig til gavn.

.NET-uddannelse – nu også for nyledige

Endelig kommer der et uddannelsesstilbud, der henvender sig direkte til nyledige it-folk. Århus Købmandsskole tilbyder et seks ugers .NET-kursus under åben uddannelse

AF PETER BIRCH

Det har længe knebet lidt med relevante efteruddannelsesmuligheder for nyledige it-folk. Men et samarbejde mellem PROSA og Århus Købmandsskole har nu resulteret i et tilbud, der tilsyneladende rammer lige i plet. Skolen udbyder nu et seks ugers koncentreret kursus i Microsofts nye .NET-plattform, som er specielt skræddersyet til ledige it-folk, og søgningen til kurset har været overvældende.

– Jeg har kigget på alle former for efteruddannelse uden at kunne finde noget, der rigtigt svarer til mine behov. Men det her ser ud til at være noget, jeg kan bruge, siger PROSA-medlem Torben Riis, som er en af dem, der har tilmeldt sig kurset. Torben Riis er gammel mainframe-mand og har 30 års erfaring i it-branchen. Men nu har han været ledig siden november sidste år, og dåbsattesten ser ud til at være en vanskeligt overstigelig hindring, når det gælder om at finde et nyt job, så derfor overvejer han nu ganske kraftigt at starte som selvstændig it-rådgiver. Til det brug vil .NET-kurset passe som fod i hose.

– Jeg ville gerne finde noget konkret i et Microsoft framework, som jo er det mest brugte i de små og mindre virksomheder, som jeg interesserer mig for. Jeg tror, at kendskab til .NET vil være et godt udgangspunkt, hvis man vil arbejde med at gøre hverdagen nemmere for den slags virksomheder. Så jeg ser frem til et kursus, som jeg virkelig kan bruge til noget, siger Torben Riis.

Udnytter ledig kapacitet

PROSA har længe argumenteret for, at uddannelsesstederne skulle udnytte den ledige kapacitet, der er opstået som følge af de seneste års beskedne søgning til datamatikeruddannelsen, til at udvikle målrettede tilbud til ledige it-folk. Det er klart for de fleste, at man som it-professionel er nødt til hele tiden at holde sig opdateret på den seneste og nyeste udvikling på it-fronten, og hvis man som ledig ikke har mulighed for at følge med, risikerer man meget let at blive agterudsejlet af udviklingen.

– Derfor er det meget vigtigt, at der udvikles relevante it-faglige uddannelses-tilbud til de ledige, så vi ikke kommer til at mangle opdaterede it-folk, når der igen kommer et økonomisk opsving, hvor behovet for topkvalificeret arbejdskraft vil stige, argumenterer faglig sekretær i PROSA, Mads Kellermann.

– Hvis vi venter med at uddanne folk til den tid, vil vi løbe ind i massive flaskehalsproblemer, og manglen på kvalificerede folk kan i sig selv blive en hindring for et nyt opsving. Så derfor gælder det om at få vedligeholdt og opkvalificeret de ledige it-folk allerede nu, hvor vi har muligheden for at gøre det uden at skulle trække dem ud af produktionen, mener han. Og da edb-skolerne jo har masser af ledig kapacitet på grund af den faldende søgning, så er det jo helt oplagt at udnytte de muligheder, det giver for at opkvalificere ”arbejdskraftreserven”.

– Det er netop, hvad Århus Købmandsskole nu har gjort, og det glæder os utroligt meget, siger Mads Kellermann.

Gratis uddannelse

Gert Simonsen, der er leder af datamatikeruddannelsen på Århus Købmandsskole, er fuldstændig enig med Mads Kellermann på dette punkt.

– Det er utroligt vigtigt, at de ledige kommer i gang med noget, og uddannelse kan meget let vise sig at være den hurtigste vej tilbage i job, mener han og henviser til statistikkerne, der bl.a. viser, at udsigten til at få et job, er bedre for de helt nyuddannede, end for folk, der har ledighed stående øverst på cv’et. Så for Gert Simonsen har det været helt naturligt at tænke på, hvad Købmandsskolen kunne bidrage med på dette område.

– .NET er jo en platform, som mange satser på, og som vi ved, at mange af PROSAs medlemmer er meget interesseret i at vide mere om. Og da vi både har lærerkrafterne og den fornødne ekspertise, har det været meget nærliggende for os at udnytte skolen på den måde, som både vi og PROSA har snakket om det sidste års tid, siger han.

Resultatet af disse overvejelser er blevet en regulær programmøruddannelse, hvor man bl.a. lærer at udvikle applikationer under .NET-plattformen ved hjælp af programmeringssproget C#, og hvor man får erfaring med objektorienteret programmering. Århus Købmandsskole

PROSAs formål er at varetage medlemmernes faglige uddannelsesmæssige, økonomiske og sociale interesser på et partineutralt grundlag

udbyder kurset under åben uddannelse, og det betyder, at enhver kan deltage, hvis man i sit budget kan finde de 4000 kroner, som det koster at være med. Kurset er imidlertid også udformet, så det bliver muligt for ledige at bruge det som en selvvalgt uddannelse inden for a-kasselovgivningens rammer. Dermed bliver det også muligt for ledige at få kurset betalt og få SVU i uddannelsesperioden.

Opfordring til andre skoler

For ledige er det en stor fordel, at kurset er skruet sammen på en måde, så det falder ind under SVU-systemet. Foruden den økonomiske fordel, betyder det også, at man har ret til at deltage i kurset, hvis man mener, det vil gavne ens beskæftigelsesmæssige muligheder.

– Det er en ret, man har, hvis man ellers opfylder nogle bestemte betingelser. Man kan bare tilmelde sig kurset, og hvis skolen ellers vil optage én, behøver man ikke engang Arbejdsformidlingens accept, forklarer Mads Kellermann. Man skal blot fortsat stå til rådighed for arbejdsmarkedet i tilfælde af, at opsvinget skulle komme, før man har afsluttet sine seks uger.

Mads Kellermann opfordrer andre skoler til at gøre som Århus Købmandsskole og kigge på, om de måske skulle have valgfag på programmet, som på lignende vis kunne udbydes til en større kreds, så viften af konkrete, relevante uddannelsesmuligheder for it-folk kan udvides. Der er i hvert fald behov for det, mener han.

Den vurdering er Torben Riis meget enig i.

– Jeg har været meget opsat på at komme i gang med noget, og der har da også været forskellige tilbud at vælge imellem. Men mange af dem har været meget generelle og meget lidt målrettet rent fagligt, og det er det, jeg har følt behov for. Man skal jo ikke bruge sine seks uger på hvad som helst, siger han.

Fakta

- På Århus Købmandsskole udbyder man .NET -kurset som valgfag på datamatikeruddannelsen, og der er planer om til efteråret at udbyde kurset som aftenundervisning under åben uddannelse. Til det aktuelle kursus er optaget 22 deltagere, hvoraf de 18 er PROSAmedlemmer
- SVU er en særlig statslig uddannelsesstøtte for voksne, hvor satsen ligger på samme niveau som højeste dagpengesats. Se mere om SVU på www.svu.dk
- For at få ret til seks ugers selvvalgt uddannelse skal du befinde dig i første ledighedsperiode. Dvs, at hvis du er over 30 år, må du højst have været ledig i 1 år. Er du under 30 år, må du højst have været ledig i et halvt år. Du skal desuden være dagpengeberettiget, og du må ikke være karantæneramt eller befinde dig i en karenperiode. For folk med længere tids ledighed, gælder der andre regler
- Hør mere om dine muligheder hos PROSA eller i PROSAs a-kasse

Efter- og Videreuddannelse

AALBORG UNIVERSITET

Master i industriel it, MII

- Fleksibelt deltidsstudium tilrettelagt med fjernundervisning og seminarer
- Mulighed for integration mellem egne arbejdsopgaver og uddannelsens faglige problemstillinger
- Nyeste viden om informationsteknologi, styrket evne til at formulere og vurdere it-projekter samt øget potentiale for it-nytænkning
- www.mii.aau.dk

Ansøgningsfrist: 1. juni 2004
Studiestart: september 2004

Rekvirér brochure og ansøgningsskema

it-vest
- samarbejdende universiteter

KONTAKT · 9635 9420 · evu@adm.aau.dk · www.aau.dk/evu

Microsoft
.net

Hvad kan .NET - foredrag i PROSA

Hvad kan .NET - hvad kan det ikke? Der vises eksempler på løsninger lavet med ASP.NET, VB.NET, C# og J#. Vi bygger en stor distribueret .NET løsning op fra bunden. Undervejs vil det blive forklaret, hvad der foregår, hvilke alternativer der er, hvorfor løsningen er bygget op som den er, og hvordan man selv kommer i gang med at bruge .NET.

Underviser Tonny Christiansen, Konsulent, Magnet

Århus d. 25. maj 2004 kl. 17.00 – 20.30

PROSA Møllegade 9 – 13 Århus C

Tilmelding: <https://www.prosa.dk/kursus/prosa/f0444a.shtml>

København d. 10. juni kl. 17.30-21.00.

Tilmelding senest den 5. juni til Malene Meisner på mam@prosa.dk

I millionbyen Dhaka på den anden side af kloden lægger Mohammad Abul Hassan sidste hånd på en dansk annonce for dagligvarekæden Prima. Få dage efter vil den kunne ses i en dansk ugeavis.

Foto: Michael Lund

Billigt tilbud fra Bangladesh

I et lille lokale syv tusind kilometer fra Danmark sidder en gruppe lokale it-folk og laver annoncer for danske firmaer. Programmerne er de samme som herhjemme, men det er lønnen ikke. En fuld-tidsansat får mellem 1000 og 2000 kroner om måneden.

AF MICHAEL LUND
OG SIGNE DAUGBJERG

En annonce fra Prima fylder Mohammad Abul Hassans skærm. Han er næsten færdig med den. De gule tilbudsstjerner er placeret de rigtige steder i QuarkXpress-dokumentet, og billederne af flydende Biotex og grillpølser i naturtarm er sat ind. Vaskemidlet kan fås for 59,95 kroner for tre liter, men her på kontoret er det ikke noget godt tilbud.

- Nej, priserne er noget høje i forhold til, hvad vi er vant til, griner Mohammed Abul Hassan, som tjener mindre på en hel arbejdsdag, end hvad de tre liter vaskemiddel koster.

Kontoret ligger nemlig ikke i Danmark, men i millionbyen Dhaka i Bangladesh – et af verdens fattigste lande. Mohammed og hans 15 kolleger er ansat af det

lokale it-firma Aftab, som samarbejder med det danske firma Vestergaards, der færdiggør annoncer for ugeaviser.

Uden for er gaderne proppet med rickshaws, gadesælgere og tiggere, og temperaturen er omkring de 30 grader, selvom det er i februar måned. Inden for i det lille lokale er der fyldt med Macintosh-computere og colaflasker, og ord som „Tilbud“, „Udsalg“ og „Billigt!“ ses på de mange skærme.

Fra uland til ugeavis

De lokale it-folk layouter i dag annoncer for omkring 30 danske ugeaviser lige fra Amager Bladet til Sønderborg Ugeavis. Deres danske partner står for at finde kunderne og tager sig af support, mens

bangladesherne laver det hårde arbejde i Quark og Adobe Photoshop. Det hele foregår over internettet.

- Den danske kunde scanner en skitse ind og sender den over nettet til os. Så laver vi grafikken og sætter annoncen op og lægger den på nettet i en fil, kunden kan se. Vores danske kunder kigger den igennem og godkender den eller sender rettelser til os. Al kommunikation foregår over mail, så det er som at sidde ved siden af hinanden bare uden at kunne se den anden part, forklarer Aftab IT's chef, Sakahuddin Mahmud Asadullah.

Pre-press graphics kaldes det arbejde, bangladesherne udfører, og ifølge Aftab IT kan det blive ulandets nye store eksportvare.

103.000 års erfaring giver et vist overskud

KOMPETENCENETVÆRK

Mangler du inspiration og sparring på dit it-faglige område? Så meld dig ind i DANSK ITs stærke og aktive kompetencenetværk, der giver dig masser af relevant erfaring at trække på. Netværkene udvikler dine faglige og personlige kompetencer og er den perfekte måde at holde fingeren på pulsen. De foregår i et fortroligt forum og har en høj grad af videndeling. Og med en fast tilknyttet moderator er de sikret et højt fagligt niveau på både nettet og heldagsmøderne. Et kompetencenetværk fra DANSK IT sørger for din fortsatte læring – og gør din hverdag lidt lettere.

DANSK IT rummer over 6.000 it-professionelle, der giver hinanden faglig sparring og opbakning på tværs af brancher og virksomheder. Det er en uafhængig interesseorganisation, som tilbyder flere slags netværk, konferencer, gå-hjem-møder og e-magasinet Upgrade. DANSK IT holder dig fagligt på toppen. Klik ind på www.dansk-it.dk og læs om medlemsfordelene og vores forskellige netværkstyper.

DANSK IT
Styrk dit netværk

TILMELD DIG PÅ WWW.DANSK-IT.DK

- Det har været vanskeligt i begyndelsen på grund af kulturforskelle og opstartsproblemer, og vi har endnu ikke overskud, selvom vi har samarbejdet med Vestergaards i to år. Men vi har lært meget, og med hurtigt internet åbner der sig en masse muligheder for at lave ting til det europæiske marked. Vi har mange unge mennesker, der tager uddannelser inden for it, og der er ingen, der kan konkurrere med vores lønninger, siger Sakahuddin Mahmud Asadullah.

1000 kroner om måneden

Og lønningerne er ganske rigtigt svære at konkurrere med. 26-årige Sabbir Ahmmed, der også sidder i lokalet og laver danske annoncer, har gået fire år på teknisk universitet i Dhaka og fået en datamatikerlignende uddannelse. Nu arbejder han seks dage om ugen i Aftab IT. Lønnen er 1000 kroner om måneden. Men Sabbir Ahmmed er mere end tilfreds.

- Det er utrolig spændende at være med til et projekt som dette, fordi det er første gang, der er lavet noget lignende i Bangladesh. Det er en stor chance for mig, fordi jeg lærer en masse nye programmer og samarbejder med europæiske firmaer. Og for os er lønnen jo høj, siger Sabbir Ahmmed, der ligesom de andre medarbejdere har været på et kursus i dansk for at lære de mest almindelige danske ord.

- Vi har lært cirka 1000 danske ord, som går igen i mange af annoncerne, så vi kan dele dem rigtigt. For eksempel tilbud og tandbørste, siger Sabbir Ahmmed og udtaler ordene med en let bangladeshisk accent.

Aftab IT tvivler ikke selv på, at de kan klare sig på det globale marked. De er allerede i gang med at undersøge mulighederne for at lave pre-press graphics for amerikanske, britiske og canadiske firmaer og håber også på at få flere kunder i Danmark.

Men hvad med de danske arbejdspladser, spørger PROSAbladet det bangladeshiske firmas chef.

- Jeg tror, Danmark vil miste en del af de opgaver, som kræver meget arbejdskraft som for eksempel det, vi laver. I kan simpelthen ikke konkurrere på lønnen. Men jeg tror også, at Danmark kan blive en slags „hub“ (knudepunkt, red.) for mange it-projekter, hvor danskerne tager sig mere af support og konceptudvikling og får de tunge opgaver lavet i Bangladesh eller Indien. Præcist som det jo også er sket i tøjindustrien, hvor Danmark stadig er førende på mange områder, men hvor

Med 140 millioner indbyggere har Bangladesh arbejdskraft nok til at konkurrere med danske lønninger. Den 27-årige Sabbir Ahmmed (i lysrød skjorte) har en datamatikerlignende uddannelse og får en månedsløn på 1000 kroner.

Foto: Michael Lund

tøjet bliver syet herude, siger Sakahuddin Mahmud Asadullah.

Imens lægger den 27-årige grafiske designer Mohammad Abul Hassan sidste hånd på Prima-annoncen med grillpølserne og Biotexen. Med et klik sendes den

til Danmark, og om et par dage kan den ses i en dansk ugeavis, uden at ret mange vil spekulere over, at annoncen er lavet i et fattigt, muslimsk uland af en mand, der aldrig har været så meget som i nærheden af en dansk pølse.

**UDDANNET DATAMATIKER?
- BLIV PROFESSIONSBACHELOR PÅ 2 ÅR**

Hvis du er uddannet datamatiker, kan du nu blive professionsbachelor på 2 år. Det særlige meritforløb omfatter fag på HA-niveau, et praktikophold i en erhvervsvirksomhed og et afsluttende bachelorprojekt.

Nye hold udbydes på erhvervsakademierne i Hillerød og Roskilde, på Niels Brock og endelig på Handelshøjskolecentret i Slagelse med studiestart i september 2004 - ansøgningsfristen er den 1. juli.

Hvis du vil vide mere, så ring til os på tlf. 58 555 100 eller klik ind på

www.handelshojskole.dk

**HANDELSHØJSKOLE
CENTRET**

Willemoesvej 2B 4200 Slagelse tlf. 58 555 100

Undskyld, men hvornår har du tænkt dig at hente dit MasterCard?

Ja tak

- Jeg vil gerne bestille materiale om et gratis MasterCard
- Jeg vil gerne ringes op og høre mere om, hvad samarbejdet mellem PROSA og Lån & Spar Bank betyder for mig.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./by _____

Tlf. privat: _____ mellem kl. _____ og _____

Tlf. arbejde: _____ mellem kl. _____ og _____

E-mail: _____

Sendes ufrankeret
Modtageren
betaler porto

PROSA-Bank

Højbro Plads 9-11
+++2095+++
1045 København K

Lån & Spar Bank A/S, København K, Tlf. 3378 1974, www.lsb.dk, CVR 13538530

Som medlem af PROSA kan du få et gratis MasterCard med tilhørende kredit på 30.000 kr.*

Nu kan din sommerferie blive lidt sjovere og ikke mindst nemmere. Med et MasterCard på hånden har du altid penge på lommen. Du får kredit i op til 42 dage, og du kan boltre dig i mere end 30 millioner forretninger og restauranter i 222 lande — uden at tænke på kontanter. Download et ansøgningsskema på www.prosa.dk eller brug kuponen. Ha' en rigtig god sommerferie.

* forudsætter almindelig kreditvurdering

FAGLIG TALT

Hanne Lykke Jespersen Faglig sekretær

Central barselsfond:

Hjælp solidariteten på vej

Debatten bølger for tiden frem og tilbage. Skal vi have en central barselsfond i Danmark?

Er det et aftalespørgsmål, som lovgivningen skal blande sig helt uden om? Jeg vil lige benytte lejligheden til at slå et slag for en central barselsfond med fuld løn i mindst 36 ugers barsel. Det går PROSA ind for

Dette forslag vil ifølge beregninger fra FTF koste de danske arbejdsgivere 0,56% af lønsummen. Fordelene er mange:

- Det vil give fuld løn i op til 36 ugers orlov til alle lønmodtagere – både dem med og uden overenskomst
- Det vil være et væsentligt bidrag til øget ligestilling på arbejdsmarkedet
- Erfaringen viser at det vil få flere mænd til at holde barselorlov.
- Det vil være gavnligt for beskæftigelsen, da en refusion ved barsel vil øge sandsynligheden for, at der ansættes barselsvikarer.
- Ansættelse af barselsvikarer vil være gavnligt for de øvrige kolleger, som så ikke får væltet den barslendes opgaver over på sig.

Halvdelen ikke dækket af overenskomst

Når vi foreslår lovgivning i stedet for at afvente, at arbejdsmarkedets parter skal lave en aftale, skyldes det to ting:

Vores vurdering er, baseret på forløbet af de hidtidige drøftelser om emnet, at det vil være meget vanskeligt, at få parterne til at aftale en central udligningsordning mellem fag, hvor en barselsordning er næsten gratis (fordi der kun er få kvinder i faget), og fag, hvor det vil være mere kostbart, fordi det er helt domineret af kvinder. Fakta er, at det i dag er kvinder, der betaler for, at kvinder holder orlov. En aftale om en central fond forudsætter, at de kan overtale mandefagenes lønmodtagere og arbejdsgivere til at dele udgiften. Det ser ud til, at være urimeligt svært. Solidariteten skal simpelt hen hjælpes på vej.

Desuden vil selv en god aftale mellem parterne fortsat ikke omfatte de mange ikke overenskomstdækkede arbejdsgivere.

Og det er faktisk næsten halvdelen af arbejdsmarkedet, som ikke er dækket af en overenskomst.

Hvad er konsekvensen af, at der ikke er en central barselsfond?

Ja, det er jo virkeligheden i dag. Den enkelte arbejdsgiver bærer selv udgiften ved, at en medarbejder skal på barsel – med mindre han er deltager i en aftale om en vis deling af udgifterne.

Det betyder, at "risikoen" for udgifter til barsel bliver en vigtig del af overvejelserne ved ansættelse af kvinder. Skal du have flere børn? Spørgsmålet har konsekvenser. Erfaringen viser, at kvinder i den fødedygtige alder ganske enkelt har sværere ved at få job.

Fuld løn under barsel vil gøre en stor forskel på dette område. Det må være rimeligt, at kvinder her i 2004 ikke diskrimineres på arbejdsmarkedet.

Og så vil det øge sandsynligheden for, at flere mænd vil vælge at tage del i barselorloven. Når mændene tjener mere en kvinder (gennemsnitligt), er det dyrere for en familie at vælge orlov til far end til mor.

Det vil være gavnligt for ligestillingen, at flere mænd deltager i orloven – også på arbejdsmarkedet. Hvis både mænd og kvinder holder orlov, vil det jo efterhånden blive opfattet som det, det er – en helt naturlig del af et arbejdsforløb.

Central fond ikke i strid med den danske model

Vi har den seneste tid hørt bekymret tale om for lavt fødselstal. Den fælles interesse i øget børnetal bør omsættes til et fælles ansvar også fra de mandetunge fag.

Men hvad så med det danske aftalesystem? Er en central barselsfond i strid med det?

Det mener jeg slet ikke. Jeg vil lige erindre om, at det danske aftalesystem i 100 år har fungeret i en vekselvirkning mellem aftale og lovgivning. Således er det meste af den barselorlov, som vi kender i dag, blevet til ved, at fagbevægelsen har aftalt barselorlov, og der herefter er fulgt op med lovgivning. Sådan vil det fortsat være. På forskellige områder kan man vedtage regler, som giver ret til orlov med løn i flere uger eller på bedre vilkår.

FÆLLESCAMPING

**Pris 10 dage
fra kr. 1.700,-
- børn halv pris**

Tag med på Danmarks bedste og billigste ferier for børnefamilier i skolernes sommerferie.

Vælg mellem Ungarn-Kroatien-
Estland-Italien-Frankrig.

Lux sovebus - fuldt udstyrede villatelte.

Også som Kør-Selv.
TV2 Text s. 536.

Bestil brochure via

www.hobbit.dk

Rejsegruppen Hobbitten

Tlf. 75 16 16 70

Target: Janos Flösser

Den danskproducerede lejemorner Hitman blev fredag den 30. april sendt ud på en række nye missioner, da spillet "Hitman:Contracts" blev udgivet i Europa.

PROSAbladet har opsporet en af bagmændene bag Hitman; Janos Flösser, administrerende direktør for IO Interactive

Janos Flösser er 49 år og stammer fra Ungarn. Han har ikke selv en it-baggrund, men har læst musikvidenskab og arbejdet som lydmand, i reklamebranchen og på Nordisk Film. I 1998 stiftede han IO Interactive.

AF DAN MYGIND

Lejemorderen med kodenavnet 47 har siden november 2000 efterladt en kolossal mængde dræbte mennesker bag sig i sin færd gennem det meste af verden. En færd bestemt af hans forpligtigelse til at overholde kontrakter om mord. Hitmans dystre verden kan udforskes i spillene Hitman:Codename 47, Hitman2:Silent Assassin og nu i det tredje Hitman-spil; Hitman:Contracts.

De to første Hitman-spil var kommercielle succeser, der understregede spilfirmaet IO Interactives talent for at kombinere effektiv grafik, stemningsmættet lyd og en god historie til en fremragende spiloplevelse. Forventningerne til det tredje Hitman-spil – og til IO Interactive i øvrigt – er derfor store. Som bekræftelse på forventningerne besluttede det engelske spilforlag Eidos i marts måned i år at købe IO Interactive for 256 millioner kroner.

PROSAbladet har opsporet direktøren for IO Interactive; 49-årige ungarnskfødte Janos Flösser midt i en hektisk tid.

Succeskriterier: Talent, hårdt arbejde og held

Hvor Hitmans verden er et mørkt, dystert sted præget af død og ødelæggelse, virker de første indtryk af Janos Flössers verden som den diametrale modætning: Der er liv og en umiddelbar glæde forbundet med Janos.

Et af hans fire børn har fødselsdag og sammen med en masse børn og voksne bliver der holdt fødselsdagsfest. Janos Flösser befinder sig derfor midt i en skov, hvor børnene spiller rollespillet Dungeons&Dragons, mens vi får talt om baggrunden for IO Interactives succes, forretningskoncepter og hvad der kræves af spiludviklingsfirmaer i dag.

Janos er ikke i tvivl om, hvad der er årsagen til IO Interactives succes:

- Det er først og fremmest talent og masser af hårdt arbejde, siger Janos og fortsætter: Dernæst har vi også været heldige og haft den rigtige timing.

Grundstammen i IO Interactives talentmasse bestod oprindeligt af seks spiludviklere, der havde arbejdet nogle år i den amerikanske og engelske spilindustri. I 1998 tog de tilbage til Danmark og startede deres eget firma Reto-Moto. De havde imidlertid brug for en kapitalstærk partner og kontaktede Nordisk Film, hvor Janos Flösser tilfældigvis var chef for Postproduction. Reto-Moto's demoer var utroligt gode og overbeviste Janos om, at gruppen var værd at arbejde videre med.

- Det så fantastisk ud, det som de kom med. Det var mere overbevisende end langt de fleste andre spil på det tidspunkt, erindrer Janos Flösser. Janos Flössers' chef, Søren Jakobsen, blev også overbevist.

- Uden at være ekspert på games kunne han se det talent, der lå bag deres arbejde, fortæller Janos Flösser.

Det er dog ikke nok at have talent og en god ide. Det er også vigtigt at analysere markedet og finde ud af, om ideen kan bære kommercielt. Eksempelvis viste de indledende markedsanalyser, at det skandinaviske marked slet ikke var nok til at bære udviklingen af et spil.

- Du kan ikke lave noget som helst, der ligner en forretning på det skandinaviske marked. Derfor er du nødt til at have det europæiske og amerikanske marked med, forklarer Janos Flösser og uddyber:

- Det danske marked udgør måske en halv procent af vores salg; det kan man ikke leve af.

Derfor var det vigtigt for IO Interactive, der blev etableret i 1998, at finde samarbejdspartnere der distribuerede spil på global basis. En samarbejdspartner som Eidos, der i starten af marts i år opkøbte IO Interactive.

Scene fra Hitman

Spilbranchen er i gang med konsolidering

For Janos Flösser er der ingen tvivl om, at IO Interactive valgte at gøre det rigtige, da de besluttede at sælge til Eidos.

- Det er svært at fastholde investeringsniveauet, hvis man ikke har de rigtige samarbejdspartnere, siger Janos Flösser og henviser til de stigende udgifter, der er forbundet med udvikling af spil.

- Hvis man vil udvikle 3D-actionspil af en vis kvalitet i dag, kræver det investeringer på mellem 40-70 millioner kroner, oplyser Janos Flösser.

Til sammenligning kostede det 17,2 millioner kroner at udvikle det første Hitman-spil, der udkom i november 2000.

Netop de stigende udviklingsomkostninger er årsag til, at flere og flere spiludviklingsfirmaer slår sig sammen.

- Der foregår en konsolidering af spilmarkedet. De tunge investeringer gør, at man skal have verdensmarkedet med – og ligge i toppen af markedet for at få pengene hjem, forklarer Janos Flösser. Han uddyber:

- Bare for at få dækket omkostningerne til udviklingen af et spil, skal der sælges minimum en million kopier. I dag er det et ud af hundrede spil, der sælger over en million kopier.

I øjeblikket sidder de ti største spilfirmaer på mere end halvtreds procent af markedet, og Janos Flösser er overbevist om, at der bliver færre spilfirmaer med tiden.

- Der bliver væsentligt færre spilfirmaer. Hvor mange ved jeg ikke, men vi vil nok se den samme udvikling som indenfor anden software.

Med de markedsudsigter hvad skal der så til for at starte et succesfuldt spiludviklingsfirma i dag?

– IO Interactives udgivelser

Hitman: Codename 47 udkom november 2000. Mere end 600.000 kopier solgt.

Hitman 2: Silent Assassin udkom oktober 2002. Mere end 3.000.000 kopier solgt.

Freedom Fighters udkom oktober 2003. Omkring en million kopier solgt.

Hitman: Contracts udkom 21. april i USA og 30. april i Europa. Reklamebudget: DKK33,5 mio. kr.

Hitman 4 planlagt i første halvdel af 2005.

- Talent kan ikke erstattes. Det er vigtigt med dygtige programmører, der forstår kompleksiteten i spiludvikling, samt folk der grafisk set er utroligt gode. Dernæst skal man organisere arbejdet ordentligt og forstå markedet, siger Janos Flösser, der dog ikke lægger skjul på, at det ikke er alle potentielle succeser, der bliver til noget.

- En knaldgod ide er ikke en garanti for, at man finder et produktionsselskab, der vil skyde penge i projektet, erkender Janos Flösser og fortsætter:

- Forlagene vil gerne være hundrede procent sikre på at få pengene hjem igen.

Udviklingen af forretningen og personen bag

Netop evnen til at se den gode ide og forstå underholdningsværdien er Janos Flössers stærke side.

- Brugerne køber ikke teknologi, de køber underholdning. Jeg er blevet sådan lidt af en ekspert på indholdssiden, siger Janos Flösser, der da også er kommet med i Eidos Publishing Board. Publishing Boardet består af en række Eidos-ledere, der mødes en gang om måneden.

Scene fra Hitman

På møderne gennemgås eksisterende projekter og eventuelle nye projekter bliver diskuteret.

- Vi ser på forskellige projekter og finder ud af, om der er noget, der er interessant for Eidos. Er der det, skal vi beslutte os for, hvordan vi skal finansiere projektet, hvordan spillet skal produceres, samt hvordan markedsføringen skal foregå, fortæller Janos Flösser.

- Publishing Board beskæftiger sig med kerneforretningen.

Set udefra kan man være lidt nervøs for, at det store firma Eidos' opkøb af det mindre IO Interactive vil kvæle det kreative miljø.

Det er der, ifølge Janos Flösser, dog ikke nogen fare for.

- IO Interactive er vokset gennem de sidste fem år, så selskabet ændrer sig ikke natten over, bare fordi Eidos køber selskabet, siger Janos Flösser, der glæder sig over, at finansieringen af kommende spil er sikret, og at markedsføringen vil blive forbedret.

Effekten af Eidos overtagelse af IO Interactive ses allerede nu på markedsføringen af det nyeste Hitman-spil. 33,5 millioner kroner er reklamebudgettet for Hitman: Contracts i Europa; tæt på det dobbelte af, hvad det kostede at udvikle den første Hitman.

Spilbranchen er inde i en rivende udvikling.

På samme måde har Janos Flössers liv tilsyneladende gennemgået en voldsom udvikling. Han kom til Danmark fra Ungarn som 15-årig i 1970 sammen med sin mor, stedfar og søskende. I midten af 1970'erne læste han musikvidenskab på Aarhus Universitet og rejste rundt i Europa på Interrail. En tro følgesvend i de dage var en håndbygget klassisk guitar, som han nærmest var vokset sammen med. Nu er han så direktør for et millionforetagende med fokus på ideers kommercielle bæredygtighed. Er der foregået en udvikling fra halvfjerds-hippie til hård forretningsmand?

- Nej, mener Janos Flösser.

- Jeg holder fast i værdierne fra dengang og prøver at afspejle det i min ledelsesstil. Jeg har ikke selv nogle fordomme om direktørembeder eller ledelsesfunktioner. Det er et seriøst stykke arbejde, ligesom det er at være grafiker eller programmør. Jeg tror ikke, man ændrer karakter, fordi man går fra et kreativt job over til et andet kreativt job.

Offentlig støtte og spiluddannelse

Under hele interviewet har skoven genlydt af opstemte børn i gang med at finde forskellige skatte og magiske genstande. Nu er der imidlertid et problem, som en af de andre voksne beder Janos Flösser om at hjælpe med at løse. Fem minutter efter vender han tilbage og siger glad:

- Det magiske sværd er fundet. Børnene kan fortsætte deres rollespil, og interviewet kan fortsætte.

Janos Flösser har tidligere udtalt, at kulturstøtte til spilbranchen vil være at give branchen krykker. Han mener ikke, at det vil gavne branchen, men blot gøre den afhængig af støtten.

- Spil skal udvikles på markedsvilkår for at få publikum med sig, siger Janos Flösser.

- Man kan ikke hive 40-70 millioner kroner ud som kulturstøtte.

Janos Flösser mener også, at der er forskel på spilbranchen og filmbranchen, som jo med succes har modtaget kulturstøtte.

- Der er et helt andet forløb i film. Der hyrer du en fotograf for en tidsbegrænset periode, eksempelvis tre måneder, og derefter er han gået igen. I spilbranchen har du måske 80-100 fastansatte, som du hele tiden skal sørge for er i gang.

Det eneste sted som Janos Flösser umiddelbart ser en nytteværdi af støtte til pc-spil er børne- og ungdomsspil, hvor man eventuelt kan støtte danskproducerede spil som modvægt til

Scene fra Freedom Fighters

- Janos Flösser

Kom til Danmark som 15-årig i 1970 sammen med sin mor, stedfar og søskende.

Studerede musikvidenskab på Aarhus Universitet 1976-1978.

Lydtekniker og producer hos DR 1978-1993

Redaktionschef DR 1993-1995

Produktionschef hos Young&Rubicam Interactive 1996

Chef for Nordisk FilmPostproduction 1997-1998

Adm. Direktør IO Interactive siden 1998.

Gift med Tine. 4 børn

amerikanske og engelske spil.

- Man skal dog ikke regne med at de giver afkast eller tjener sig selv hjem igen, for det vil de ikke gøre, mener Janos Flösser.

Janos Flösser ser mere positivt på den nye spiluddannelse, som oprettes her til efteråret.

- Jeg er vældigt positiv over for det projekt. Det er godt, at man forsøger at koordinere mellem de mange forskellige uddannelser, der indeholder elementer af spil. Det er godt, at man får en uddannelse inden for computerspil, ligesom man har uddannelser indenfor musik, teater, dans, film og arkitektur, siger Janos Flösser og afslutter: Det er jo en uddannelse i en branche, hvor man kan etablere nye arbejdspladser.

Softwaretest.dk rådgiver og yder konsulentbistand inden for test af software. Vi fokuserer på at øge vore kunders effektivitet og kvalitet, eksempelvis gennem:

Læs mere på:
www.softwaretest.dk

Softwaretest.dk

- Vurdering af jeres test i dag, er den god nok?
- Måling af jeres testprocesser via TMM.
- Hjælp til forbedring af jeres testprocess.
- Sparringspartner for nye og erfarne test manager.
- Hjælp til nystartede testere.
- Bug Hunting, skaber ny motivation og finder fejl!

Hvis du ikke vil gå fra hus og hjem i tilfælde af at du bliver ledig

De fleste af os har en økonomi, hvor indtægter og udgifter balancerer nogenlunde. Det har du sikkert også. Men hvordan skal regnestykket gå op, hvis du er uden arbejde i et stykke tid?

PROSA Som medlem af PROSA og A-kassen kan du tegne markedets mest fleksible ledighedsforsikring. Bliver du ufrivilligt ledig, kan du lægge op til 30.000 kr. til dine dagpenge i op til 18 måneder. Det giver tryghed i hverdagen.

Ring til os på 44 20 26 76 eller besøg www.prosa.dk, hvis du vil vide mere om ledighedsforsikring.

Det handler om at være **Tryg**

Bliv uddannet i spil

Et landsdækkende tilbud om speciale i computerspil er nu klar. Initiativtagerne er overbeviste om, at uddannelsen vil skabe nye virksomheder i Danmark. 1. september kan de første studerende i Danmark starte på en specialisering i computerspil

Af JULIE BECH,
INFORMATIONSMEDARBEJDER

En række kunsthøjskoler og universiteter på tværs af landet er blevet enige om at etablere Det danske Akademi for Digital, Interaktiv Underholdning. Akademiet skal være det samlingspunkt, der tilbyder studerende fra forskellige uddannelser at specialisere sig i computerspil.

- Udvikling af computerspil er så kompleks, at det er nødvendigt at trække på den viden, der er i alle de forskellige miljøer. Det rækker lige fra datalogi til design og film, siger Gunnar Wille, leder af animationsinstruktøruddannelsen ved Den Danske Filmskole, i en pressemeddelelse.

Danske computerspilproducenter, hvor det mest kendte eksempel er IO Interactive (læs interviewet med Janos Flösser på s. 15) har allerede skabt adskillige nationale og internationale succeser. Gunnar Wille er sikker på, at der vil vokse nye virksomheder ud af akademiets aktiviteter, fordi de studerende kommer til at arbejde sammen og lærer hinanden og hinandens forskellige kompetencer at kende.

Det starter med spil

- Akademiet har fokus på spil, fordi det er et område, hvor nye ting sker og udvikler sig. De studerende får hver deres kernekompetence, men samtidig skal de have så bredt et fundament, at de kan arbejde inden for andre områder end spilindustrien, siger professor Peter Bøgh Andersen, Aarhus Universitet.

Elementerne fra spil kan bruges i f.eks. simulation, visualisering, læring og formidling.

- Spil er et fantastisk medie, der kan bruges til mange ting. Det er et enormt felt, og vi er kun lige startet på det, mener Gunnar Wille.

Et netværk, der skal vokse

Forberedelsen af spilspecialiseringen har skabt et landsdækkende, åbent samarbejde mellem undervisere og forskere, der beskæftiger sig med de mange discipliner, der indgår i produktion af

computerspil. Desuden har institutionerne været i løbende dialog med spilindustrien om behovet for uddannelse og arbejdskraft.

Næste skridt for initiativtagerne er at etablere en solid kontakt til alle andre interessenter på området som øvrige forskere, øvrig it-industri, øvrig medieindustri, innovationsmiljøer, brancheforeninger, fagforbund og politikere.

- Det er jo interessant at se, hvor mange andre end undervisere og forskere, der har vist interesse for vores møde her, hvor brikkerne omkring spilspecialiseringen er faldet på plads. Der er masser af energi i computerspil-miljøet i Danmark. Det, vi gerne vil tilføje, er det gearskifte, der skal til, for at udnytte energien optimalt og skabe succes for computerindustrien i Danmark. Hvis vi skal flytte noget, skal vi gøre det sammen, mener Claus Rosenstand, der er it-vest- leder ved Aalborg Universitet.

Samarbejde på tværs

Uddannelsesinstitutionerne bag det nye akademi hører hjemme i både Videnskabs-, Kultur- og Undervisningsministeriet, og de repræsenterer de mange forskellige faglige områder, der indgår i produktion af computerspil f.eks. tekniske, formidlingsmæssige, sociale, æstetiske og designmæssige kompetencer. De samarbejdende institutioner er Den Danske Filmskole, Danmarks Designskole, Karakteranimatoruddannelsen ved The Animation Workshop under CVU Midt-Vest i Viborg, IT-Universitetet i København, Københavns Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Danmarks Pædagogiske Universitet, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet og IT-vest.

Specialiseringen i computerspil bliver et tilbud til de studerende på en række af institutionernes ordinære uddannelser. På universiteterne er det uddannelser på kandidatniveau. De studerende skal gennemgå fælles fag, og akademiets plan er hvert år at samle de studerende om fælles produktion af computerspil.

Læs mere om uddannelsen på:
www.it-vest.dk

Softwarepatenter i Folketingets EU-udvalg

Det foreliggende kompromisforslag er klart utilfredsstillende, udtaler Peter Ussing.

PROSA, Forbrugerrådet og IT-Politisk Forening har haft foretræde for Folketingets EU-udvalg den 6. maj vedrørende det irske EU-formandskabs forslag til softwarepatentdirektiv.

AF JULIE BECH, INFORMATIONSMEDARBEJDER OG CLAUS DJØRUP, FAGPRESSEDIREKTØR

Det irske EU-formandskabs forslag til kompromis om softwarepatenter åbner for ubegrænset patentering af software som i USA, advarer IT-Politisk Forening, PROSA og Forbrugerrådet.

Det irske formandskab har foreslået en hurtig procedure, der vil køre uden om den hidtidige behandling af forslaget om softwarepatenter i EU-parlamentet.

Gå imod forslaget

I et notat til Folketingets EU-udvalg opfordrer PROSA, Forbrugerrådet og IT-Politisk Forening til, at Danmark skal gå imod formandskabets forslag om at

fjerne paragraffen om, at standarder og interoperabilitet ikke må kunne patenteres. Der skal også indføres en definition af teknik, ikke af teknisk bidrag, i softwarepatentdirektivet. Begge dele findes i EU-parlamentets ændringsforslag. Samtidig gør de opmærksom på, at Danmarks stemme kan være udslagsgivende ved afstemningen i Rådet

Kompromis er utilfredsstillende

-Det foreliggende kompromisforslag til direktiv om patentering af compu-

terimplementerede opfindelser fra det irske EU-formandskab er klart utilfredsstillende, udtaler Peter Ussing. Det skal være begrænset hvad der kan patenteres. Direktivforslagets ordlyd giver mulighed for patenter i standarder. Det vil sige i den for samfundet vitale informationsinfrastruktur. Det vil endda blive muligt at patentere forretningsmetoder ligesom i USA, når blot de er implementeret ved hjælp af software.

Danmark skal være imod formandskabets forslag om fjernelse af paragraf 6a. Det er et af de væsentligste problemer.

Efter- og videreuddannelse på universitetsniveau

Har du lyst til at gå nye veje? Give dine kompetencer et løft?

Vi udbyder

- IT-Diplomuddannelsen
- Diplomuddannelse i Ledelse
- Diplomuddannelsen i Projektledelse
- Diplomuddannelsen Ingeniørernes Lederuddannelse

Inden for IT kan du fx vælge:

- Databasesystemer og web
- Komponenter og kommunikation
- Linux serveropsætning
- Mikroarkitektur og programmering
- Netværk og Internetprotokoller
- Objektorienteret programmering i Java
- Objektorienteret programmering i Java (Erfarne)
- Programmering i C++
- Programmering med C# og .NET
- Sikkerhed i IT-systemer
- Videregående databasesystemer
- Videregående Java-programmering
- Web og serverprogrammering
- Geografiske informationssystemer og net

Vi tilbyder både dag- og aftenundervisning samt heldagsforløb. Få mere at vide om optagelseskrav, tilmelding, uddannelserne og gratis kurser for ledige på www.cv.ihk.dk Du er også velkommen til at ringe på 4480 5100 og rekvirerer vores nye uddannelseskatalog. Ingeniørhøjskolen i København • Lautrupvang 15 • 2750 Ballerup.

Ingeniørhøjskolen i København
Center for Videreuddannelse

PROSA, Forbrugerrådet og IT-Politisk Forening afleverede følgende notat til EU-udvalget:

Notat til Folketingets Europaudvalg, Erhvervsudvalg og Videnskabs- og Teknologiudvalg
Vedr.: Forslag til Direktiv fra Europaparlamentet og Rådet om patenterbarhed for computerimple-
terede opfindelser.

Problemet er manglen de interoperabilitet

„EU-parlamentets ændringer beskytter interoperabilitet bl.a. ved deres formulering af artiklerne 2b (sidste sætning) 3a,4a,5a og i særdeleshed og helt afgørende artikel 6a.

Alle ovenstående artikler er fjernet i det Irske formandskabs forslag. Formandskabets forslag rummer ingen beskyttelse af interoperabilitet.

Det er teknisk faktum at to softwareprodukter ikke kan udveksle information gennem den digitale infrastruktur (f.eks. internettet) uden at krænke patenter, hvis de standarder (protokoller, dokument/fil/dataformater, interfaces, algoritmer...) der er involverede, er patenterede. Computere skal simpelthen kunne snakke samme sprog for at tale sammen og der er meget lidt tilgivende overfor selv de mindste afvigelse.

Software anvender typisk talrige (ikke sjældent, hundreder) af standarder i kombination. De samlede licensomkostninger vil i mange tilfælde alvorligt fordyre produkterne, eller - hvis licens ikke kan opnås - monopolisere infrastrukturen.

Det er bydende nødvendigt, at man gør sig de samfundsmæssige konsekvenser klart, hvis man ikke beskytter interoperabilitet i den digitale infrastruktur.

Der skal i den forbindelse henvises til den danske definition fra en lang række organisationer af „åbne standarder“ på www.aabne.standarder.dk.

Formålet med paten- ter skal være og er at gavne samfundet

Patenter bør kun gives hvis idéerne er af væsentlig betydning for samfundet og skaber udvikling som ellers ikke ville være blevet foretaget eller ville blive hemmeligholdt.

Der er ingen form for dokumentation for at dette er tilfældet inden for software. Derimod

er der en række undersøgelser, herunder økonomiske, som peger på, at det modsatte er tilfældet.

Der er blevet foretaget investeringer og udvikling i software med stor hast uden patenter. Software er undtaget fra patentering i følge ordlyden i Den Europæiske Patentkonvention, EPK art. 52 stk. 2 og den danske patentlov.

Når der aligevel er sket patentering af software inden for det seneste årti skyldes det, at EPO har tilladt sig at lave en meget vidtgående fortolkning af EPK, uden at det er blevet behandlet politisk. Dette har skabt den nuværende situation med modstrid mellem lovning og praksis for patentering.

EPO har gjort dette ved at beslutte, at al software, der er teknik kan patenteres.

EPO har i den forbindelse ikke defineret hvad der er teknik. Det er noget EPO selv beslutter fra gang til gang.

Dermed beslutter EPO hvilken software der kan patenteres.

Denne praksis er selvfølgelig uholdbar og der er oplagt behov for regulering.

Der er - blandt andet fra USA - dokumentation for at softwarepatenter skaber problemer.

Federal Trade Commission beskriver dette i deres rapport „To Promote Innovation: The Proper Balance of Competition and Patent Law and Policy“ fra oktober 2003.

Det samme har innovationsøkonomerne Kahin, Birgitte Andersen, Bengt-Åke Lundwall peget på:

Patenter hindrer fri udveksling af idéer ved at etablere monopoler

Samfundet lægger betydelig vægt på at have lovgivning der hindrer monopoldannelse og fremmer frie og lige konkurrencevilkår.

Der er i den henseende meget at rette op på netop på software-

området, hvor store områder er domineret af Microsoft som sidder på op til 96 % af markedet på vitale områder. Microsoft nutidige og fremtidige patenter kan komme til at påvirke markedet for software i begrænsende retning ved at lukke nye leverandører ude fra markedet.

Det er veldokumenteret at især store virksomheder har gavn af softwarepatenter fordi de kan optage mange patenter og fordi de har råd til at føre sager. De kan ligeledes neutralisere de økonomiske bivirkninger ved andres patenter ved at bytte patenter med andre med en stor patentportefølje i en patent -pool.

Statistik fra Tyskland viser, at de små og mellemstore virksomheder i IT-branchen står for 80.9 % af jobbene og betaler 69% af skatten indenfor IT-sektoren. Disse oplysninger stammer fra det føderale statistiske kontor og det føderale arbejdsgiver kontor.

Vi skal henstille, at der igangsættes en grundig undersøgelse af hvor meget IT-sektoren vil blive påvirket og ligeledes af hvorledes de små og mellemstore virksomheder i Europa vil blive påvirket økonomisk negativt af gennemførelsen af direktivet i sin nuværende form.

Særlig problematisk er patentering af standarder og interoperabilitet fordi enkeltvirksomheder bliver i stand til at kontrollere betingelserne for samarbejde og økonomisk udvikling.

Vi skal i den henseende henviser til, at en lang række danske open source foreninger er blevet enige om en definition på åbne standarder. Se www.aaben.standard.dk

Definitionen tillader ikke, at der gøres brug af patentrettigheder i de programmer, der skal sikre at forskellige programmer kan tale sammen (kravet om interoperabilitet) - netop for at sikre den frie konkurrence og samfundsudviklingen og sam-

fundsøkonomiens udviklingsmuligheder.

Det irske EU-formands- skabs forslag til soft- warepatentdirektiv

Forslaget tilsidesætter Europa-parlamentets beslutning fuldstændigt.

Lader EPO bestemme hvad der er teknik. Grænserne for patentering lægges uden for det demokratiske system.

Idet forslaget henviser til EPO, og teknik ikke defineres, har EU-domstolen intet grundlag for begrænse softwarepatentering.

Tillader patent på standarder og interoperabilitet. W3C tillader ikke RAND, men kræver royalty free licensing.

Eksempel:

Microsoft er for tiden ved at udtage patenter på deres nye filformater (XML-skemaer).

Det betyder at Microsoft suværent bestemmer om andre programmer må bruge disse fil-formater.

Det offentlige Danmark bruger hovedsageligt Microsofts formater. Patenter på disse kan fuldstændigt binde den danske stat og andre stater til disse formater.

Microsoft har frigivet de nye filformater i den danske infrastrukturdatabase. Men der er ikke tale om en åben standard. Microsoft kan når som helst ændre disse filformater som det passer Microsoft.

Konklusion:

Danmark skal være imod formandskabets forslag om fjernelse af paragraf 6a.

Standarder og interoperabilitet må ikke kunne patenteres.

Der må indføres en definition af teknik, ikke af teknisk bidrag, i softwarepatentdirektivet.

Begge dele findes med i EU-parlamentets ændringsforslag.

Vi gør opmærksom på, at Danmarks stemme kan være udslagsgivende ved afstemningen i Rådet.

*Med venlig hilsen
på vegne af*

*PROSA, Forbrugerrådet og
IT-Politisk Forening
Peter Ussing, Grit Munk og
Flemming Bjerke*

Når skaden er sket

PROSA i København d. 29 april 2004. Omkring 20 medlemmer sidder møde-lokalet i kælderen og hører om Computer Forensics

THOR TEMTE, REDAKTØR

Når det først er gået helt galt med datasikkerheden, hedder løsningen Computer Forensics. Og det er ikke kun, når huset er brændt ned, pc'en ligger i et hjørne på brandtomten og dataene fra den skal samles sammen igen. Nej, det er i endnu højere grad, når nogen er brudt ind på din virksomheds server eller din pc derhjemme og har lagt snuserprogrammer ind. Der er sket en såkaldt hændelse, og der skal dokumenteres og renses ud.

Sikkerhedskonsulent Henrik Kramshøj præsenterede de tilstedeværende medlemmer for en række arbejdsmetoder og programmer, der med fordel kan anvendes i denne slags situationer. Programmerne findes på en F.I.R.E cd og kan bruges frit. Denne cd kan findes via <http://sourceforge.net/projects/biatchoux/>

6 gode skridt

Når du kommer ud for en "hændelse" bør du anvende denne metode, som indeholder 6 skridt, der skal foretages i denne rækkefølge.

1. Forberedelse (preparation) er det, du foretager dig nu – så du er klar, hvis der sker en hændelse. Forberedelsen omfatter først og fremmest indsamling af de oplysninger og værktøjer, du skal bruge, når det sker, kontaktoplysninger, beskrivelser af systemerne og fremskaffelse af nødvendige programmer.
2. Opdagelse (detection) – lyder enkelt, men det er ikke altid, at et indbrud i de systemer, du har ansvaret for, sådan bare lader sig opdage – det kan være, du skal køre nogle programmer, der undersøger, om der er lagt spyware på systemet.
3. Forsegle/begrænse (containment). Nu skal du forhindre, at der sker mere skade, end der allerede er sket.
4. Udryddelse og fjerne (eradication), som godt kan være et stort arbejde.
5. Reetablering af driften, (recovery). Her er det vigtigt, at fase 4 er gennemført grundigt og til bunds, ellers hjælper det alt sammen ikke noget, og endelig til sidst;
6. Opfølgning, (follow up) – hvad skete

der, hvad har jeg lært, og hvad skal jeg ændre for, at det ikke kan ske igen, eller det bliver lettere at afhjælpe problemerne, så systemerne kan komme i luften igen.

Kontakt ledelsen.

Vigtigst af alt - hvis du er ansat i en virksomhed, som har været ramt af indbrud på netværket eller andre hændelser. Fortæl det til ledelsen. Det er den, der i sidste ende har ansvaret for datasikkerheden, og den, der skal afgøre, hvad der skal gøres. Dokumentér efterfølgende, hvad du gør. Hvis der er problemer, eller du er utryk ved det, du bliver bedt om, skal du kontakte PROSA. Vi hjælper gerne med råd og vejledning om, hvordan du skal forholde dig. PROSA har før kørt sager for medlemmer, som er blevet uberettiget anklaget for at have forvoldt nedbrud eller er kommet i klemme pga. dårlige sikkerhedsforanstaltninger (se f.eks. PROSAbladet marts 2004 side 4 om deling af passwords.)

Slides fra foredraget kan du finde her: <http://www.prosa.dk/kursus/materialer>.

DIN UDDANNELSE DIN FREMTID

Fug@ – E-learning – World wide learning

MCP Windows 2000 Server (70-215) som E-Learning med mulighed for kontakt med underviser på mail. Inkl. bøger og 2 workshopdage – kun kr. 5.600,-

Se også vores tilbud på Microsoft .NET – www.fuga.dk

Kontakt: Majbrit Løvstrøm på direkte tlf. 76 43 23 41 eller mlo@vejlehs.dk

DA DEN HER VAR MODERNE...

IBM PC XT (1985): 256k RAM, drive: 3.5" FDD, Intel iC8088, hastighed: 4.77 MHz, skærm med 16 farver, harddisk: 10 Mb, MS DOS medfølger.

...havde vi allerede været de it-professionelles fagforening i 16 år

Danmarks eneste rigtige it-fagforening

Vi var der årtier før alle de andre. Faktisk har vi hele 37 års erfaring som faglig sparringspartner for it-professionelle. Og vi er den eneste fagforening, som kun beskæftiger sig med it-branchen. De faglige medarbejdere er enten jurister eller har arbejdet i it-faget. Derfor kender de forholdene i branchen, og de kan hurtigt sætte sig ind i din situation. Vores 13.000 medlemmer har allerede erfaret, at vi tilbyder it-professionelle mere end nogen anden fagforening. Og vi er ret sikre på, at vi også har meget at tilbyde dig. Det kan du læse mere om på www.prosa.dk. Eller ring til os på 33 36 41 41.

PROSA
– Forbundet af IT-professionelle
www.prosa.dk

www.illustration.com 100

Tag kurser på IT-Universitetet

Netbaseret undervisning - fjernundervisning

- Digital forvaltning
- Grundlæggende grafisk design
- It-strategi
- Virksomhedssystemer

Kurser om eftermiddagen kl. 13.30-18.30

- Design af brugergrænseflader og data
- Digital kultur og sociologi
- Distribuerede systemer
- Netværk og protokoller
- Objektorienteret programmering
- Videregående objektorienteret programmering

Desuden 55 it-kurser i dagtimerne. Nogle kurser gennemføres på engelsk. Se kursusbeskrivelser, adgangskrav mm. og ansøg online på:

Kurser om aftenen kl. 17.00-21.00

- AI i narrativ interaktiv 3D
- Computervision
- Databasestøttet webpublicering
- Interaktive tjenester med Java og XML
- Introduktion til programmering
- begreber og redskaber
- It-projektledelse
- Komponentbaseret design og J2EE
- Systemsoftware til mobile enheder
- Talekodning og -genkendelse
- Usability

Adgangskrav

Du har mindst en kort videregående uddannelse eller tilsvarende og mindst to års relevant erhvervs erfaring efter adgangsgivende eksamen.

Kursusperiode: Ultimo august - november 2004.
Ansøgningsfrister: 15. juni og 16. august 2004 kl. 12.00.

NB: Der kan herefter ansøges på de kurser, hvor der er ledig plads.

Deltagerbetaling: 6250 kr. pr. kursus.

www.itu.dk

– FREMTIDENS IT-UNIVERSITET – www.itu.dk

IT-Universitetet i København | Glentevej 67 | 2400 København NV | Tlf. 7218 5240

Hvor risikovillig er du?

- Hvornår skal vi fortsætte, var der en deltager, som spurgte, da foredraget om private investeringer for kvinder i PROSA var ved at være forbi. Selvom investeringer måske ikke umiddelbart er kvinders hovedområde i den traditionelle kernefamilie, er der noget der tyder på, at det måske kan blive det. Over 50 kvinder var mødt op til PROSA/ØST-arrangementet om private investeringer næsten 4 gange så mange, da det samme arrangement blev afholdt – kun for mænd

AF JULIE BECH,
INFORMATIONSMEDARBEJDER

Hvis du gik og drømte om at vinde den store gevinst på den nemme måde, gjorde Kim Kristensen dine drømme til skamme på denne aften. Et godt afkast af investeringer kræver udholdenhed, strategi, tålmodighed og is i maven – og så skal du også have en god klat penge.

Med sine 15 år som finansiel rådgiver i forskellige banker har Kim Kristensen rig erfaring at øse af og masser af gode råd til de erfarne såvel som mindre erfarne investeringsamatører.

Et trick question

Han indleder aftenen med et trick question: Hvad ville du vælge? Fem eller ti procent i afkast. De årvågne kvinder lader sig dog ikke sådan narre.

– Det mest sikre, er der en kvinde, som svarer. Kim råder til ikke kun at se på afkastet, men forholdet mellem afkastet og risikoen. Dermed kan netop det lave afkast være langt den bedste forretning. De fleste, som investerer, er som regel over 50 år. Det afspejler sig ikke i publikummet denne aften, hvor der er kvinder i alle aldre.

De gode råd

Man skal tage sig i agt for gode råd på

forskellige investeringswebsites og fra investeringsforeninger. De gode råd på websitesene bliver ofte givet af folk, som allerede har købt aktier – derfor kan det allerede være for sent at investere. Rådgiverne i investeringsforeningerne får tit betaling for at give bestemte slags råd – så tag jer i agt og tænk jer om, lød rådet fra Kim Kristensen. Og når I skal søge rådgivning, så spørg mange, og dan jeres egen mening.

Diamanter og aktier

Der findes mange forskellige investeringsobjekter. Aktier, ejendomme og obligationer er det, der falder os først ind, men også kunst, møbler, tæpper, guld, diamanter og valuta er mulige investeringsobjekter. I 90'erne var det meget moderne at investere i diamanter, men det blev upopulært, da bunden gik ud af diamanthandel. Kim anbefalede, at uanset hvad man investerer i, skal det være gennemsigtigt. Man skal kunne gennemskue markedets bevægelser, ellers er det risikabelt.

For at starte med investering i obligationer skal du minimum investere 25.000 kr. Tilsvarende beløb for aktier er mellem 75.000 – 100.000 kr.

Ejendomme en god forretning?

Ejendomme har været rigtig gode investeringsobjekter de seneste år. Også her gælder det at for at tjene meget, skal man være villig til at løbe en stor risiko. Flexlån og afdragsfrie lån kan vise sig at være dyre at tage, men er ikke nødvendigvis en dårlig idé. Kim råder os dog til at tænke os godt om, specielt med afdragsfrie flexlån, hvor risikoen er markant høj. Hvad med sommerhuse? De er da en god investering. Til det svarede Kim, at de havde været en god investering, men måske er de det ikke mere, grundet de meget høje prisstigninger. Det er risikofyldt at investere i et sommerhus nu, men ikke nødvendigvis en dårlig idé.

Anmeldelse

Efterfølgende var mange af kvinderne positive. De var glade for, at Kim Kristensen ikke skulle mele nogles kage, fordi han, som han sagde, var imellem to jobs. Emnet var tydeligvis populært – for hvem vil ikke gerne vinde den store gevinst?

Slides kan hentes på www.prosa.dk/oest/Investeringsseminar-GirlzNight.pps.pps

AF THOR TEMTE, REDAKTØR

I maj 1973 afleverede samtlige edb-ansatte på TIGER DATA A/S deres opsigelser. Det var et kollektivt kampskridt inden for funktionærlovens rammer. Årsagen var utilfredshed med løn og arbejdsforholdene. I PROSAbladet maj 1973 beskrives forholdene sådan her:

Baggrunden for at kræve løn- og arbejdsforholdene samt de uddannelsesmæssige forhold på TIGER DATA overenskomstmæssigt sikrede, er dels et meget lavt lønniveau og dels dette, at firmaet ansætter elever, uden at give disse en rimelig uddannelse. Per 1. marts var aflønningen som følger:

elever 1728 kr. per måned
 elev., eft. 6 mdr. 2268 kr. per måned
 operat., holdled. 4090 kr. per måned

Disse lønninger inkluderer skifteholdstillæg for arbejde på treholdsskift (8-16, 15.30-23.30, 23-07) samt dyrtidstillæg og bonus. Firmaet specificerer ikke lønnen ud i de enkelte elementer, men udbetaler blot den samlede løn. Det er derfor ukendt, hvad der ydes i skifteholdstillæg og dyrtidstillæg. Der er eksempler på, at lønnen ikke ændres ved ændring af skiftehold. For overarbejde betales der et tillæg på 50 pct. for alle overtimer på hverdage og et tillæg på 100 pct. for overtimer på lør-, søn- og helligdage. Dog er timelønnen ved overarbejde mindst 45 kr. for uddannede og 25 kr. for elever.

Elever ansættes på TIGER DATA ved en elevkontrakt af et års varighed. Kontrakten indeholder ingen bestemmelser vedrørende uddannelsens art og indhold. Normalt får eleverne et kursus ved ICL af en uges varighed og iverigt ingen teoretisk uddannelse. Enkelte af eleverne har ikke i elevtiden været på kursus. Straks ved ansættelsen starter eleverne på treholdsskift i den normale produktion.

I slutningen af marts har firmaet egenhændigt forhøjet lønningerne, således at disse nu ser ud som følger:

elever 2700 kr.
 elev, efter et halvt år 3300 kr.
 operatører 4570 kr.
 operatør, holdleder 5200 kr.
 driftsassistenten 5125-5225 kr.

Lønningerne er stadig ikke specificeret i skifteholdstillæg og dyrtidstillæg. En af eleverne arbejder ikke på skiftehold, men får samme løn, som de der har skifteholdsarbejde.

I samme nummer oplyses om de nye lønninger indenfor edb-området:

De nye lønninger på EDB-området

Med de sidste dyrtidsportioner og de overenskomstmæssigt sikrede lønstigninger, ser lønnen på PROSA's overenskomstområder i dag sådan ud (månedslønninger uden overarbejde o.lign.):

Løn uden pensionsordning: for operatører og programmører ligger på 5240 kr. på første år stigende til 7695 kr. efter 15 år. Elever aflønnes i sidste halvår med minimum 4305 kr.

Senioroperatører og -programmører aflønnes med 6420 kr. første år til 8395 kr. efter højst 11 år. Systemanalytikere aflønnes med 6610 kr. første år til 8400 kr. efter 10 år.

Løn med pensionsordning:

Også her aflønnes operatører og programmører ens.

Startlønnen er 5125 kr. Slutlønnen efter 16 år er 8696 kr.

Elever, hvor to års uddannelse fordres, aflønnes med en startløn på minimum 2727 kr. Såfremt elevens forudsætninger kun fordrer et års uddannelse, da aflønnes med en startløn på 4211 kr. I sidste halvår af uddannelsestiden ligger lønnen mellem 4267 kr. og 4533 kr.

PROSAbladet maj 1973 side 15

PROSAs hovedbestyrelse valgte at støtte de aktionerende og varslede blokade mod TIGER DATA. Det betød at ingen af PROSAs dengang 856 medlemmer måtte tage arbejde på TIGER DATA.

Konflikten kom til at løbe uendeligt – så sent som i september 1975 er der bekendtgørelser i PROSAbladet om at der er blokade mod virksomheden. Der blev aldrig opnået en aftale med TIGER DATA og firmaet eksisterer ikke længere.

Blokade mod Tiger Data as

Vi gør PROSA's medlemmer opmærksom på, at den i 1974 iværksatte blokade af TIGER DATA fortsat er gældende.

Blokaden indebærer, at intet medlem af PROSA må tage arbejde på TIGER DATA eller arbejde for TIGER DATA. Blokaden omfatter alt edb-arbejde på eller for virksomheden. Afblæsning af blokaden vil blive meddelt i PROSAbladet.

Medlemmer, som bliver anvist arbejde på eller for TIGER DATA, bedes straks underrette PROSA herom.

PROSAbladet nr. 5 maj 1974. side 4 – 6, 11 og 15.

PROSAbladet maj 1973 side 5 – 6.

Rådighed: Hvad er det? Og hvordan gør man?

Rådighed er et begreb, man som ledig støder på i flere sammenhænge. Når man melder sig ledig, når man skal til møde på arbejdsformidlingen (AF) eller a-kassen, og når man får en jobplan, dvs. en aftale med AF om aktivering.

Man skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, for at kunne få udbetalt dagpenge.

Hvordan man står til rådighed, kan der være mange bud på. Umiddelbart tænker man måske, at det burde være fuldt tilstrækkeligt at være aktivt arbejdssøgende. Men det er det ikke. F.eks. skal man være i stand til at læse sin post hver dag, og man skal være i stand til at overtage arbejde med dags varsel for at stå til rådighed.

Her følger en oversigt med forklaring af nogle vigtige begreber i forhold til rådighed. Oversigten kan også findes på www.prosa.dk under a-kassen. Oversigten er ikke udtømmende.

Tilmelding på AF

Det er en grundlæggende betingelse for at stå til rådighed, at man er tilmeldt AF. Du skal tilmelde dig ved personligt fremmøde eller elektronisk på AF's hjemmeside, www.af.dk/afjobnet/online_service/tilmelding/. Er du ikke tilmeldt AF, kan du ikke få dagpenge eller aktiveringsydelse.

Sygd

Hvis du er syg, skal du kontakte AF og a-kassen den første sygedag. A-kassen udfylder og sender en blanket (DP200B) til dig, som du skal udfylde og sende videre til sygedagpengeskontoret. Du kan også sygemelde dig elektronisk til AF på www.af.dk/afjobnet/online_service/sygemelding/. Hvis du er syg mere end 14 dage, bliver du afmeldt, og så skal du selv sørge for at blive tilmeldt igen. Hvis du er i arbejdspraktik eller deltager i uddannelse med aktiveringsydelse, skal du også give arbejds- eller uddannelsesstedet besked.

Mens du er syg, står du ikke til rådighed. Derfor skal du have sygedagpenge i stedet for ydelser fra a-kassen.

Adresseændring

Du skal sørge for at både AF og a-kassen har den korrekte adresse.

Post

Du skal gøre dig bekendt med din daglige post for at kunne reagere på AF's eller a-kassens henvendelser med dags varsel. Derfor skal AF og a-kassen kende adressen, og postbudet skal kunne aflevere posten til dig. Du er selv ansvarlig for at sørge for det.

Andre forhindringer

Hvis du ikke kan få passet dine børn med dags varsel, står du ikke til rådighed. Man kan heller ikke stå til rådighed, hvis man er frihedsberøvet eller hvis man opholder sig udenfor landets grænser, ikke læser sin daglige post og ikke kan nå at overtage arbejde eller møde op på AF med dags varsel.

CV-oplysninger

Du skal lægge dit CV ind i AF's jobbank, inden der er gået en måned, fra

du meldte dig ledig. Du skal løbende ajourføre dit CV.

Formidlet arbejde/tilbud

Hvis AF formidler dig et arbejde eller giver dig et tilbud om uddannelse eller ansættelse med løntilskud, skal du kunne og ville tage imod det.

Jobsøgning og opkvalificering

Du skal både søge arbejde inden for dit eget faglige område og inden for andre områder, som du har kvalifikationer til eller som du kan bestride. Du skal desuden sørge for at vedligeholde og forbedre dine kvalifikationer, mens du er ledig.

Rådighedstilsyn

Hvis du f.eks. udebliver fra et møde på AF eller holder op i et tilbud før tid, skal AF sende en elektronisk kode til a-kassen om det, og a-kassen skal derefter undersøge årsagen til udeblivelsen eller ophøret. Hvis der ikke er en gyldig grund, skal a-kassen give en sanktion, dvs. lukke for dagpengene i en periode. Desuden skal a-kassen vurdere rådigheden. Arbejdsdirektoratet fører tilsyn med, at a-kassen giver den korrekte sanktion og vurderer rådigheden korrekt. Alle a-kasser er underlagt dette tilsyn.

Du kan læse mere om rådighed og beslægtede emner i a-kassens pjecer på www.prosa.dk, under A-kassen.

*Anne Hildebrandt
A-kasseleder i Århus*

Efter- og Videreuddannelse **AALBORG UNIVERSITET**

Softwarekonstruktion på deltid

Diplom- og masteruddannelse eller enkelte moduler

- S sammensæt selv din videreuddannelse efter præcis dit behov
- Moduler i fx systemanalyse og design, objekt-orienteret programmering, distribuerede systemer, programmeringsparadigmer, algoritmik, softwarearkitektur og databaser, design af brugerflader samt beslutningsstøtte
- En halv ugentlig undervisningsdag samt projektarbejde

Ansøgningsfrist: 1. juni 2004
Studiestart: september 2004

Rekvirér brochure og ansøgningskema

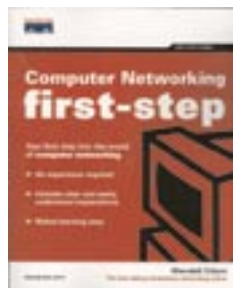
it-vest
- samarbejdende universiteter

KONTAKT • 9635 9420 • evu@adm.aau.dk
www.aau.dk/evu

BOG-INFO

Computer Networking First-Step

Computer Networking First-Step is an accessible, easy-to-understand introduction to the language of the Internet. While not everyone needs to understand how to configure

a router, many people are setting up Local Area Networks in their own homes, utilizing routing protocols to access the Internet, and installing firewalls to protect their computers. These consumers of internet-working technology and aspiring network administrators need a starting point to gain a handle on the often-cryptic acronyms and terminology of the Internet. This book is the perfect companion for these non-technical users, whether they plan to continue with their study of internetworking or simply need a foundation understanding of the concepts to help them at home or on the job.

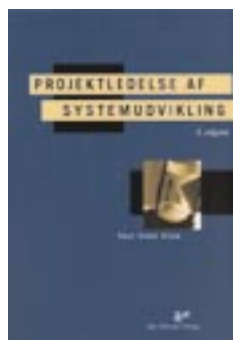
Wendell Odom

ISBN: 1587201011

Normalpris kr. 290,-

Medlemspris kr. 232,-

Projektledelse af systemudvikling 3. udgave

Projektledelse af systemudvikling er blevet en klassiker til både IT-uddannelserne og for de professionelle projektledere. Bogen gennemgår forskellige måder at lede projekter, hvilke redskaber projektlederen har

til rådighed, samt hvordan organisationen opbygges. Alle projektledelsens faser er gennemgået, vurderet og kommenteret.

Af nyheder i denne udgave kan nævnes helt nye kapitler om Scrum og Extreme Programming samt om styringsprocessen i systemudviklingen.

Hele bogen er gennemskrevet og nyredigeret, så kapitlerne om ledelse, projektor-organisation og projektlederens rolle er helt ajourført.

Bogens unikke værktøjskasse til IT-projektlederen er ligeledes ført up-to-date og klar til at blive taget i brug.

Poul Staal Vinje

ISBN: 8757124671

Normalpris kr. 349,-

Medlemspris kr. 314,-

.NET Framework Standard Library Annotated Reference: Volume 1

.NET Framework Standard Library Annotated Reference, Volume 1, is the definitive reference for the .NET Framework base library. This book/CD set utilizes extensive annotations and code samples from the creators of the technology to move beyond the online documentation and provide .NET developers with a dictionary-style reference to the most used parts of the Framework. This volume covers a subset of the ISO CLI Standards, including the Base Class Library and the Extended Numeric Library.

ons and code samples from the creators of the technology to move beyond the online documentation and provide .NET developers with a dictionary-style reference to the most used parts of the Framework. This volume covers a subset of the ISO CLI Standards, including the Base Class Library and the Extended Numeric Library.

Brad Abrams

ISBN: 0321154894

Normalpris kr. 680,-

Medlemspris kr. 544,-

The JFC Swing Tutorial

This task-oriented, example-driven tutorial allows you to create user interfaces that work without change on multiple platforms, appearing and performing as well as or better than

native interfaces. Leveraging the full power of the latest edition of the Java 2 platform, the authors bring the art of GUI creation to life with content new to this edition. This includes an easy-to-use tabbed reference section, new introductory chapters, and coverage of newer features such as JSpinner, JFormattedTextField, JProgressBar, mouse wheel support, the rearchitected focus subsystem, and improved support for drag and drop.

Kathy Walrath

ISBN: 0201914670

Normalpris kr. 530,-

Medlemspris kr. 424,-

Månedens tilbud for Prosa-medlemmer

FTU
boghandel

FTU BOGHANDEL

Halmstadgade 6, 8200 Århus N

Tlf: 86100338 Fax: 89373555

E-mail: ftu@ats.dk

www.ftu.dk

Microsoft Windows 2000 Core Requirements, Second Edition, Exams 70-210, 70-215, 70-216, 70-217

Four kits in one! Get self-paced exam-preparation and self-assessment for the skills measured by the core exams for MCSE certification for Windows 2000—all in one box. Covers Exams 70-210, 70-215, 70-216, and 70-217. The set includes four Microsoft study guides in print and on CD-ROM; exam preparation, including objective-by-objective review; test-readiness tools; Microsoft Encyclopedia of Networking, Second Edition, eBook; and a 120-day evaluation version of Windows 2000 Server software.

Microsoft Press

ISBN: 0735617716

Normalpris kr. 2158,-

Medlemspris kr. 1500,-

Beskyt dig selv

Lær at hacke

Sikkerhedseksperten Henrik Kramshøj, Security6.net, holder foredraget, der fokuserer på, at man kan blive bedre til at beskytte sig mod hackere, hvis man kender deres metoder.

Henrik viser de mest almindelige hackermetoder på et lukket netværk opsat til lejligheden. Han benytter både Unix, Mac og Windows ved foredraget.

Fredericia: d. 25 maj kl. 16.30 til 20.00

Arr: PROSA i trekantssområdet og Finansforbundet

Sted: Bankdata, Erritsø Bygade 102, 7000 Fredericia

Gratis for PROSA-medlemmer og medlemmer af Finansforbundet.

Andre: kr. 150.-

Efter arrangementet serveres et let traktement.

Tilmelding: www.prosa.dk/kursus

Aalborg: d. 27. maj kl. 17.00 – 20.30

Arr: PROSA i Nordjylland (PiN) og Kursusafdelingen.

Sted: Aalborg Handelsskole Porthusgade 1 9000 Aalborg

Gratis for PROSA-medlemmer, kun for medlemmer..

Tilmelding: www.prosa.dk/kursus

Fredericia

25. maj

Aalborg

27. maj

Freelance eller selvstændig

• uden besvær med administration, moms, skat og dagpenge

Teknik & Design Freelancebureau

Lettere at være selvstændig

Nu kan de frie fugle komme ind under freelancebureaus trygge vinger og være selvstændige på lønmodtagervilkår. Slip for at tænke på regnskab, ATP, arbejdsmarkedsbidrag, pensionsbidrag, skat, feriepenge etc. Teknik og Design administrerer dine opgaver for 16% af fakturasummen og giver dig rådgivning og hjælp til administration, samtidig med at du får nye jobs og opgaver direkte ind i din mailbox.

Charlotte Dahm Christensen fra Teknik & Design fortæller mere om, hvad Teknik & Design kan gøre for dig i:

København den 27. juni fra 17.30 i Ahlefeldtsgade 16

Tilmelding senest den 24. maj til

Malene Meisner på mam@prosa.dk

Du kan bruge Teknik & Design, hvis:

- du er ledig og får tilbudt en opgave af en virksomhed, uden ansættelses, men med regning med moms for udførelsen.
- du går og drømmer om at blive selvstændig
- du er freelancer med momsregistreret virksomhed under 30 timer om ugen, og ind imellem har brug for at få registreret egentligt lønmodtagerarbejde på din dagpengeseddel
- du er selvstændig eller freelancer, der ønsker hjælp til de administrative funktioner eller rådgivning
- du leder efter jobs og projekter. Find dem i Teknik & Designs jobdatabase.

Hold øje med www.prosa.dk for evt. ændringer

Café Øst

Cafe Øst – Sommerafslutning

Festligt og hyggeligt skal det være når Prosa Øst ønsker jer God Sommer. Emnet er Rundt-i-PROSA og efterfølgende vil vi gå ud og spise noget lækker sommermad et hemmeligt sted lige i nærheden.

Arrangementet vil blive afholdt i PROSA, Ahlefeldtsgade 16, den 1. juni kl. 18.00.

Tilmelding senest den 25. maj til Malene Meisner på mam@prosa.dk

Kære medlemmer

Kursussæsonen fortsætter for næsten fulde huse, så hurtig tilmelding kan anbefales til alle vores kurser og foredrag. Vi er allerede nu ved at lave flere arrangementer efter sommerferien, så kig på på www.prosa.dk/kursus/ for en opdateret arrangementskalender.

Listen over arrangementer er dog lang allerede, da der er mange foredrag og lignende i både øst og vest. Derfor er der kun beskrevet et lille udvalg af vores arrangementer nedenfor.

Husk, at PROSA har samarbejdsaftaler med 12 kursusudbydere, der alle tilbyder PROSA medlemmer betydelige rabatter. Se mere på www.prosa.dk/kursus/

Hacker Workshop

Hacker Workshopen giver dig mulighed for at teste og vurdere sikkerheden i din egen installation gennem undervisning i brug af de tilgængelige værktøjer, som hackere bruger mod systemer på internet.

Deltagerne vil lære om angreb og sikkerhedsproblemer i netværk og TCP/IP. De nyeste metoder vil blive gennemgået fra bunden af OSI-modellen og op til højniveau problemer, eksempelvis angreb mod webservere.

Tillæggsforsikringer

Så er den her endelig: Den længe efterspurgte mulighed for at kunne tegne tillæggsforsikringer. Forsikringen kan tegnes med tilbagevirkende kraft fra den 1. april. Materiale er ved at blive ud-

arbejdet, men vi har allerede planlagt et orienteringsmøde, hvor du ikke mindst kan stille spørgsmål til Tryg forsikring, som vi har indgået aftalen med.

Mini-lønforhandlingskursus

Hvordan griber du det an, når du skal til lønforhandlinger? Bliver du snydt gang på gang, mens de andre løber med guldet? Du får her nogle værktøjer at bruge til dine næste lønforhandlinger.

Digital forvaltning

Foredraget vil fortælle om historikken for digital forvaltning og om de udfordringer og muligheder, der ligger forude.

Linux som forretningsområde

Mange finder Linux spændende både teknisk og som et muligt alternativ til Microsoft. Men er der jobs i det? Kan man leve af at lave Linux eller er det bare en hobby?

Webservices

Kom i gang med webservice.

Vi kender begreberne - xml,soap,uddi,wsdl, rossettanet, biztalk , men vil nu gerne igang med programmeringen. Hvad skal der til, hvilke værktøjer kan man vælge og hvordan kommer man igang. Kurset er baseret på freeware værktøjer, som man får med hjem på en cdrom.

Vel mødt til PROSAs kurser.
Jesper Svarre / kursus@prosa.dk

Dato	Form	Emne	Sted
22-23/5	Workshop	Hacker Workshop	København
25/5	Foredrag	Beskyt dig selv – lær at hacke	Fredericia
25/5	Foredrag	Mulighederne i .net	Århus
27/5	Foredrag	Beskyt dig selv – lær at hacke	Aalborg
27/5	Møde	Tillæggsforsikringer	Århus
27/5	Møde	Teknik og Design-aftalen	København
29-30/5	Kursus	Webservices	Århus
29-30/5	Workshop	Hacker Workshop	København
1/6	Møde	Cafe Øst sommerafslutning	København
5-6/6	Kursus	Computer Forensics	København
5-6/6	Kursus	Apache	Århus
10/5	Møde	Digital Forvaltning	Århus
12-13/6	Kursus	Intro til PHP	København
12-13/6	Workshop	Hacker Workshop	Århus
17/6	Besøg	Besøg på CAVI	Århus
19-20/6	Kursus	Intro til PHP	Århus
10/8	Foredrag	Linux som forretningsområde	Århus
14-15/8	Kursus	Webservices	København
24/8	Besøg	Besøg på Terma	Vest
7/9	Foredrag	Lær at hacke	Århus
11-12/9	Workshop	Hacker Workshop	Århus
21/9	Kursus	Mini lønforhandlingskursus	Århus
25-26/9	Workshop	Hacker Workshop	København
6/11	Kursus	Databasesdesign	København
7/11	Kursus	SQL	København

Med forbehold for ændringer i program og indhold

Tilmelding, tid, sted, priser,
andre kurser og arrange-
menter og meget mere kan
du finde på
www.prosa.dk/kursus/

Girlz Night – Investerings- workshop

- Fastlæggelse af hver enkelt deltagers personlige investeringsprofil
- hvordan skal min værdipapirbeholdning se ud
- konkrete vurderinger af analyse fra banker/investeringsforeninger
- diskussion af jeres gode/dårlige oplevelser med banker
- hvad gør man eksempelvis når tilliden til rådgiveren er væk

Den 2. juni kl. 17.30 – 22.00

Tilmelding senest den 12. maj til Malene Meisner på mam@prosa.dk

Besøg på CAVI

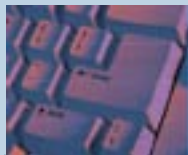
(Center for Avanceret Visualisering og Interaktion)

**Torsdag den 17. juni 2004 kl. 19 - 21:
Aabogade 34D, 8200 Århus N**

Det er lykkedes os at få lov at få et besøg på det spændende CAVI, center der arbejder med 3D-visualisering og virtual reality. Der bliver en halv times oplæg om centerets arbejde, derefter vil man kunne opleve demoes af de mange spændende projekter: I panoramabiografen vil man kunne se et hjerte fra en MR-scanning i 3D, i det virtuelle studie vil man i „realtime“ kunne se en person blive sat ind i en computerskabt verden.

Der er kun plads til 45 deltagere og det er først til mølle-princippet der gælder. Ved stor tilstrømning vil vi dog forsøge at få et nyt besøg. Klik ind på www.cavi.dk og se de spændende muligheder

**Tilmelding: Senest fredag den 11. juni på
www.prosa.dk/kurus**

FAGLIGE KURSER 2004

GRUNDMODUL 2

Tanken med GRUNDMODUL 2 er at give deltagerne et nuanceret indblik i, hvad der kræves for at kunne varetage egne og kollegaers interesser.

GRUNDMODUL 2 danner grundlag for tillidshverv som tillidsrepræsentant, SU-medlem, sikkerhedsrepræsentant eller lignende.

Indhold:

Udgangspunktet for GRUNDMODUL 2 er en case, som skal gøre kursisterne mere rutineret i at løse de faglige opgaver, man kan møde på en it-arbejdsplads i dag.

- Introduktion til ansættelseskontrakter
- Gennemgang af den virksomhed som dannede rammen om casen. Efterfølgende blev forholdene i virksomheden ændret, og deltagerne skulle arbejde med ændringerne i forholde til funktionærloven og deres ansættelseskontrakter.
- Eksempler på arbejdsmiljø.
- Dagpenge systemet.

Hvem

Det er ikke et krav, at man har gennemført GRUNDMODUL 1 eller har erfaring som tillidsrepræsentant eller APR'er for at deltage i Grundmodul 2. Det vil dog være en fordel for deltagerne, at de har et vist kendskab til funktionærloven, kontraktforhandlinger og arbejdsmiljø.

”Hvad får jeg ellers?”

Udover det faglige indhold i PROSAs tillidsrepræsentantuddannelse skaber PROSAs faglige kurser ofte basis for et socialt netværk, som vi ved, mange efterfølgende har gjort brug af både i forhold til opståede situationer på arbejdspladsen samt i forhold til kompetenceudvikling og privat. Der vil således være rig lejlighed til at udveksle erfaringer med andre it-folk.

Målgruppe: Øvede forhandlere og tillidsrepræsentanter

Tid og sted: 30. september til 2. oktober 2004, Blommenslyst Kro ved Odense

Næste skridt:

Hvis man efter at have gennemført GRUNDMODUL 2 har lyst til at udbygge sin viden yderligere, er der mulighed for at tilmelde sig et af de andre GRUNDMODULER.

G-6 for forhandlere.

Med Grundmodul 6 vil vi gerne give PROSAs forhandlere og tillidsrepræsentanter lejlighed til at udvikle deres forhandlingsteknikker. Vægten på kurset ligger på praktiske øvelser og en høj grad af deltagerinddragelse.

En del af kurset vil også dreje sig om erfaringsudveksling og om de aktuelle forhandlingssituationer, deltagerne står i. Der må derfor påregnes nogen tid til forberedelse inden kurset.

Målgruppe: Øvede forhandlere og tillidsrepræsentanter

Tid og sted: 30. september til 2. oktober 2004, Blommenslyst Kro ved Odense

www.prosa.dk

PROSA Forbundet af it-professionelle

Hovedkontor, a-kasse, afdelingskontor og lokalkontor

København
Hovedkontor og A-kasse
 Ahlefeldtsgade 16,
 1359 Kbh. K.
 Kontortid: kl. 10-15
 Tlf.: 3336 4141
 fax: 3391 9044
 A-kassen Kbh.: 3336 4142
 E-mail:
 akasse-kbh@prosa.dk
 formand@prosa.dk
 faglig-kbh@prosa.dk

Århus
Afdelingskontor
 Møllegade 9-13,
 8000 Århus C.
 Kontortid: kl. 10-15
 Tlf.: 8730 1414
 fax: 8730 1415
 A-kassen tlf.: 8730 1401
 E-mail:
 faglig-arh@prosa.dk
 akasse-arh@prosa.dk

Odense
Lokalkontor
 Overgade 54
 5000 Odense C
 Kontortid: kl. 10-15
 Tlf.: 6617 9211
 fax: 6617 7911
 E-mail:
 faglig-ode@prosa.dk

Aalborg
Lokalkontor
 Steen Blichersgade 10,
 9000 Aalborg
 Kontortid: Sidste torsdag
 i hver måned kl. 13-18
 Tlf.: 9816 9130
 Fax: 9816 4730

Lokalafdelinger

PROSA/CSC
 Sekretær: Peter Gulstad
 Retortvej 6-8, 2500 Valby,
 Tlf. 3614 4000

PROSA/SAS
 Formand: Annette Hansen
 Engvej 165, 2300 Kbh. S.
 Tlf.: 3232 0000

PROSA/STAT
 Ahlefeldtsgade 16,
 1359 Kbh. K.
 Tlf.: 3336 4121

PROSA/VEST
 Møllegade 9-13,
 8000 Århus C.
 Tlf.: 8730 1405

PROSA/ØST
 Ahlefeldtsgade 16,
 1359 Kbh. K.
 Tlf.: 3336 4127

PROSA/STUD
 Ahlefeldtsgade 16,
 1359 Kbh. K.
 Tlf.: 3336 4141

Formanden, næstformand og faglige sekretærer

Peter Ussing
 Formand
 Direkte: 3336 4767
 Mobil: 2819 8497
 E-mail: peu@prosa.dk

Steen Andersen
 Faglig sekretær
 Direkte: 3336 4121
 Privat: 3542 6975
 E-mail: san@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen
 Faglig sekretær
 Direkte: 8730 1405
 Privat: 8641 5494
 E-mail: hlj@prosa.dk

Mads Kellermann
 Faglig sekretær
 Århus: 8730 1406
 Privat: 8676 1160
 E-mail: mke@prosa.dk

Niels Bertelsen
 Næstformand
 Direkte: 3336 4123
 Privat: 4495 3906
 E-mail: nib@prosa.dk

Eva Birch Christensen
 Faglig sekretær
 Direkte: 3336 4128
 Privat: 3585 8220
 E-mail: ebc@prosa.dk

Carsten Larsen
 Faglig sekretær
 Direkte: 3336 4198
 Mobil: 2962 0295
 E-mail: cla@prosa.dk

Mogens Sørensen
 Faglig sekretær
 Direkte: 3336 4127
 Privat: 3391 4649
 E-mail: mos@prosa.dk

Uncle Sam needs you (igen)

Den amerikanske hær tager nye midler i brug for at lokke unge til et liv i uniform. Rekrutteringen sker blandt andet gennem brugen af et computerspil, der hedder "America's Army" – et såkaldt "first-person shooter" game.

AF: KARSTEN BENGTTSSON,
SAN FRANCISCO

Den amerikanske hær afskaffede allerede under Vietnam-krigen den militære værnepligt og benytter sig i dag udelukkende af unge, der frivilligt melder sig under fanerne.

For bedre at sælge sig selv overfor den amerikanske ungdom, tager hæren i dag stadige nyere og mere tidssvarende metoder i brug.

Det sker blandt andet gennem frigivelsen af et computerspil, der passende kaldes for "America's Army". Spillet er bygget op som et såkaldt "first-person shooter" game, hvilket umiddelbart kan lede tanken hen på unge, der i nyere tider er gået amok med håndvåben af forskellige kalibrer.

Og selvom det militære computerspil på overfladen kan ligne traditionelle games, så forsikrer hæren, at spillet ikke er fremstillet for at stimulere eller udbrede vold blandt unge – tværtimod.

"America's Army" er fremstillet for at vise unge, hvordan en moderne hær ser ud – nemlig en hightech-orienteret, spændende organisation, forklarer Major Chris Chambers fra hærens kontor for "Economic and Manpower Analysis".

Computerspillet har fået rosede ord med på vejen fra professionelle anmeldere af computerspil.

"Den største overraskelse er, hvor godt spillet tager sig ud", skriver således PC Gamer magasin. "Det er finpudset ned i mindste detalje, det gengiver aktuelle våbentyper perfekt og kan blive dette års største og mest overraskende hit," tilføjer PC Gamer om computerspillet "America's Army" har kostet de ameri-

kanske skatteydere 6,3 mio. dollars at fremstille.

Info-krig

Computerspillet "America's Army" består af to dele. Den første hedder "Operation: Defend Freedom", mens den anden sektion kaldes for "Soldiers: Empower Yourself".

Spillerne bliver anbragt i situationer, der så godt som muligt gengiver rigtige kampsituationer, hvor deltagerne skal udføre en bestemt mission uden at falde i fjendens hænder.

"America's Army" har i alt 22 forskellige missioner, og hver opgave kan rumme 32 spillere i et multi-player scenario.

Spillet er imidlertid fremstillet på den specielle måde, at ingen, der logger sig på, kan være "fjenden".

Hvis man eksempelvis spiller rollen som en amerikansk soldat, der forsøger at overtage en terrorist-lejr, så bærer man amerikansk uniform og våben. Og hvis man spiller rollen som soldat i den pågældende lejr, så er man også amerikansk soldat, der nu forsvare lejren mod indtrængende terrorister.

Så hvordan man end vender og drejer spillet, vil brugeren altid være amerikansk soldat.

Spillet, der kan fås på CD eller nedtages fra den amerikanske hærs hjemmeside, har indtil videre været bestilt af 500.000 unge internetbrugere. Og det er en pointe, at spillet kræver en vis færdighed i brugen af computer og elektronisk kommunikation, idet begge dele er essentielle færdigheder i en moderne hær.

- Moderne krig kræver i høj grad viden om computere og internet, hvilket ikke var tilfældet for 10 år siden, siger Rob Smith, der er redaktør af PC Gamer.

Rob Smith henviser blandt andet til, hvordan moderne soldater er udstyret med bærbare computere, hjelm-monterede skærme og Global Position-udstyr, der alt sammen skal sætte soldaten i stand til at følge slagets gang i "real-time".

Drab per refleks

Den amerikanske hær har i moderne tid lanceret sig selv under sloganet "Army of One". Det skal fremhæve, at nok indgår den menige i en hærenhed, men det må ikke glemmes, at tropperne består af individer. Kritikere af computerspillet "America's Army" fremhæver, at "first-person shooter"-modellen i høj grad understøtter dette individualistiske syn på bekostning af fællesskabet. Men det er helt forkert, fremhæver Jason Bergman, der redigerer online-siden Shacknews.com.

- Man kan ikke opnå resultater i et "first-person shooter" spil uden at satse på teamwork, siger Bergman.

"Efter Columbine-skyderierne blev "first-person shooter"-modellen udsat for hård kritik. Løjtnant David Grossman fra den amerikanske hær kritiserede eksempelvis sådanne computerspil, idet han mente, at de lærte unge at dræbe refleksmæssigt.

Grossman udviklede en teori, han kaldte for "killology", som hævdede, at voldelige computerspil trivialisere drab og skyderier og udviser unges opfattelse af spil og virkelighed.

Spillet "America's Army" ventes opdateret i maj. Det kan nedtages fra www.Americasarmy.com